

Upraviteljsko: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Izdatništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
lovnem zvezdu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-5118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje in Kz.
Italije in tuzemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izšla vsak dan razen ponedeljka
Nerodnina vsak mesecno 12.000
in tuzemstvo vključno s poštnimi
troški 12.500.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5. telefon
31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di propaganda italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

V živahnih protinapadih vzdržan sovražni pritisk

Letalsko obstreljevanje sovražnega zaledja in pristanišča
v Tripolisu — 10 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil danes naslednje 1054. vojno poročilo:

Pojasenci sovražni pritisk na zapadnem odseku tuniske fronte so naše čete vzdržale v živahnih protinapadih.

Letalski oddelki Osi so v teku nočnih podjetij zadeli cilje v sovražnem zaledju ter pristanišča naprave v Tripolisu.

Angloameriško letalstvo je bombardiralo kraje v Liguriji, na Siciliji in na Sardiniji. Iz Trapanija javljajo o manjših škodah.

V teku teh poletov, pri katerih je bilo skupno 25 mrtvih in 30 ranjenih med civilnim prebivalstvom, so protiletalske baterije zbile 6 letal, 4 nadaljnja pa so uničili naši lovci.

Slavno padli fašisti

Rim, 13. aprila. s. Odredbeni list PNF objavlja:

Slavno so padli v borbi in se citirajo fašisti Leonardo Olivari, prvi pomočnik zveznega poveljstva v Bergamu. Erede Savaroni, član direktorija fašista v Colle Santa Maria (Teramo), Amirino de Pietri Tonelli, član direktorija fašista v San Giovanni Persiceto (Bologna), Bruno Vercotti, član direktorije fašista v Tor Viscosa, in Alessandro Lepini, vodja fašistične skupine iz Bologne.

V 12 dneh sestreljenih 158 anglosaških letal

Rim, 14. apr. Iz uradnih obvestil se izve, da je bilo od 1. do 12. aprila v Italiji, na Sredozemlju in v Severni Afriki sestreljenih 158 angloameriških letal.

Novi vitezi Savojskega vojaškega reda

Rim, 14. apr. Kralj in Cesar je po predlogu Duceja odlikoval z viteškim križem Savojskega vojaškega reda generala letalske brigade Armando Ferronia in Maria Boschia ter podpolkovnika pilota Bruna Montanaria zaradi osebnih zaslug v tej vojni.

Poroke vojakov s tuniskimi Italijankami

Tunis, 13. aprila. Pretekle dni so se tukaj vršile mnogostevne poroke med italijanskimi vojakom in italijanskimi nevestami, tuniškimi domačinkami. To dokazuje veliko simpatijo, ki jo uživa italijansko vojaštvo pri svojih rojakih v Tunisu, okazuje pa tudi popolno vzajemnost, ki vaze zveste Italijane z delavno italijansko manjšino v Tunisu. (Il Piccolo.)

Ducejeva poslanica kancelarju Hitlerju

Pozdravna brzojavka po zgodovinskem sestanku

Berlin, 13. aprila. s. Vodja in kancelar Nemčije Adolf Hitler je sprejel naslednjo brzojavko:

»Ob koncu mojega bivanja na nemški zemlji vam hočem reči, Führer, da sem izredno vesel, da sem se lahko razgovarjal z Vami o tolikih vprašanjih, ki enako zanimajo najini državi. Ugotovil sem ponovno in s velikim zadovoljstvom pristočno skupnost namer in akcij, ki združuje naša naroda v vojni, katero bijeta, tesno povezana, v svrhu dosege tiste odločilne zmage, ki bo Evropi zopet dala pravični mir, na katerega narodi čakajo. Ohranil bom najhvalejnejši spomin na Vaš prisrčni sprejem in Vas pozdravljam, Führer, s čustvi tovariškega prijateljstva. — Mussolini.«

Poglavnikova zahvala Duceju

Rim, 13. aprila. s. Duce je sprejel iz Zagreba naslednjo brzojavko:

»Prosim Vas, Duce, blagovolište sprejeti izraz moje tople hvaležnosti za čustva tovariške simpatije, izražena ob drugi obletnici osvoboditve hrvaškega naroda. Spominjam se z globoko hvaležnostjo pomoči, katero ste Vi, Duce, dali z velikodušnostjo hrvaškemu narodu v dolgi borbi za svobodo in ki jo Vi, Vaša vlada in Vaše hvalne armade nudijo neodvisni Državi Hrvatski pri njenem obnovitvenem delu. Ustaška Hrvatska stopa v tretje leto svojega narodnega življenja, neločljivo povezana z zavezniško in prijateljsko fašistično Italijo. — Ante Pavelić.«

Na vzhodni fronti ni bilo pomembnejših dogodkov

Zmagovite akcije letalstva nad sovražnim zaledjem

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 14. aprila. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je prišlo samo na nekaterih odsekih do bojnega delovanja krajevnega pomena.

Letalstvo je nadaljevalo svoje napade proti postojankam in dovoznim zvezam sovražnika ter potopilo v vodah Ribiškega polotoka 2000 tonsko ladjo. Pri dveh lastnih izgubah je bilo uničenih 48 sovjetskih letal.

V Tunisu je bilo zavrnjenih deloma v protisunkih več napadov proti zapadnemu odseku fronte. V južnem odseku se je sovražnik z močnimi silami prenil od nemško-italijanskih postojank in izvedel poizvedovalne sunka, ki pa so se izjalovili.

Pri brezuspešnih napadih na nemški konvoj pred norveške zapadne obale je bilo sestreljenih pet angleških torpednih letal in bombnikov. Ob obali zasedenega zapadnega ozemlja so lovci in protiletalske topništvo z morja sestrelili še nadaljnja 4 letala.

V zgodnjih jutranjih urah današnjega dneva so odvrzla sovražna letala nekaj bomb na kraje ob Nemškem zalivu.

Berlin, 14. apr. s. Iz vojaškega vira poročajo, da je v teku ponovnih hudih letalskih napadov v zraku nad Murmanskom 6 nemških lovcev tipa Messerschmidt večkrat zbil 18 sovjetskih letal tipa Air-Cobra, Curtiss, Hurricane in Kittyhawk.

Helsinki, 13. aprila. s. Vojno poročilo javlja: Finsko topništvo je obšlo na fronti

Vzhodne Karelje sovjetski oddelki, ki se je skušal izkrcati na zapadnem odseku Onega jezera.

Na ostalih odsekih fronte je vladal relativen mir.

Resnične izgube angleškega letalstva

Berlin, 13. apr. s. DNB piše, da so londonski listi objavili izgube angleškega letalstva v treh in pol leta vojne v Evropi in na Srednjem vzhodu. V celoti naj bi Anglo-sasi izgubili po podatkih londonskih listov 7478 letal. Dejansko pa je bilo sestreljenih od letalstva, protiletalskega topništva, vojske in mornarice od pričetka sovražnosti do zdaj 16.379 sovražnih letal.

Nemčija ima dovolj petroleja

Buenos Aires, 14. apr. s. Ravnatelj kemijskega oddelka organizacije ESSO je izjavil, da ima Nemčija zadostne zaloge petroleja ter da pomanjkanje pogonske goriva v prihodnjih mesecih ne bo zavrijlo nemških vojaških operacij.

Skupni vojni svet sovražnikov je nemogoč

Lizbona, 13. apr. s. London dela, kakor je znano, načrte za ustanovitev medzvezniškega vojnega sveta, toda nahaja se pred težkočo, ker ne more pritegniti Rusije, kajti Moskva ni v vojni z Japonci. Pritegniti pa tudi ne more Kitajce, ker ne priznava Kitajcem pravice baviti se z sv-

Na Atlantiku spet potopljenih 21 ladij

Novi trdi udarci sovražni preskrbi — Tonaža potopljenih ladij znaša 138.500 ton — Šest nadaljnjih ladij torpediranih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 13. aprila. s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Nadaljujoč svoje neprekinjeno udstvovanje so nemške podmornice napadle v vodah severnega Atlantskega oceana sovražni konvoj, ki je bil s polnim tovorom na poti v Anglijo. Med to akcijo kakor tudi ob posameznih napadih v Karibskem morju in pred južno afriško obalo, so nemške podmornice potopile 21 sovražnih ladij s skupno 138.500 tonami in torpedirale nadaljnjih 6 ladij.

Berlin, 13. aprila. s. Iz berlinskih vojaških krogov se doznavajo nekatere zanimive podrobnosti o napadu roja nemških podmornic na konvoj v severnem Atlantiku, o katerem javlja današnje izredno nemško vojno poročilo.

Neka edinica, pripadajoča skupini podmornic, ki križarijo in nadzorujejo morje okrog Nove Zemlje, je pred dnevi odkrila velik sovražni konvoj, ki je plul ob močnem spremstvu in polno natovoren proti Angliji. Skupina podmornic je začela konvoj zasledovati in ga ni več izgubila izpred oči. Sovražne edince so najprej krenile proti severu, da bi prišle v akcijsko območje letal na grenlandskih oporiščih. Ko so pa prišle do bližnje južne točke Grenlandije, so krenile zopet proti Vzhodu.

Med tem so se podmornice razvile za koncentrični napad. Navzlic izredno močni zaščiti rušilev in letalskih sil so podmornice brez oklevanja napadle konvoj. Po prvi eksploziji so z vseh spremljevalnih ladij takoj odvrzli bombe in sprožili rakete, ki so razsvetljevale bojišče kakor podnevi. Istočasno so vse edince pričele peklenko streljati. Ob svitu raket je bilo nekaj podmornic izsledenih in obstreljevalnih. Ena izmed podmornic se je pripravljala za torpediranje enega izmed rušilev iz spremstva. Nagel manever rušilca pa je preprečil uspeh.

Tedaj je poveljnik podmorniške edince odredil, naj se sovražni rušilec napade iz bližine. Nekaj trenutkov na to se je ostri prednji del podmornice pognal proti sovražni edinci, ki je bila že deloma poškodovana od prvega torpeda. Edinica sovražnika se je močno nagnila, nemška podmornica pa, čeprav je bila poškodovana, je še isto noč potopila eno sovražno cisterneko ladjo z 9000 tonami.

Večina ladij, katerih potopitev naznanja današnje izredno vojno poročilo, je pripadala temu konvoju. Istočasno so nemške podmornice dosegle nadaljnje uspehe v tropskem področju Karibskega morja, kjer so bili napadi nemških podmorniških edince izvedeni v izredno težavnih okoliščinah zaradi strogega letalskega nadzora tega odseka morja. Tudi pred ameriški obalami, kjer zdaj divjajo nevihte, je nemškim podmornicam uspelo uspešno zaključiti operacije in potopiti med drugim velik parnik z živezem, ki je prišel iz Avstralije in je bil na poti v Anglijo.

Berlin, 13. aprila. s. Iz pooblaščenega vira se doznavajo, da so nemški lovci na podmornice potopili v Sredozemskem morju nadaljnji dve sovražni podmornici. S tem se je število sovražnih podmornic, katere so potopila nemška protipodmorniška sredstva, v zadnjih 14 dneh, naraslo na 7. Topništvo nemške mornarice je streljalo na boljševidne pomorske objekte v zalivu Kronštata. Ob zadetih so izbruhli požari na ladjah. Mnogo ladij je bilo hudo poškodovanih.

Buenos-Aires, 13. apr. s. Ameriški list »San Francisco Chronicle« piše o koncentraciji novih podmornic Osi na Atlantiku in pravi med drugim: Bitka na Atlantiku bo morda odločilna borba v letu 1943 in vse ostale fronte bodo odvisne od izida te borbe.

Duhovno in bojno edinstvo italijanskega naroda

Veličastne manifestacije v Zbornici fašjev in korporacij
Proračun Oboroženih sil sprejet z vzklikom — Pozdrav in zahvala borcem na zunanji in notranji fronti

Rim, 13. aprila. s. Pod predsedstvom predsednika Zbornice fašjev in korporacij so zakonodajne komisije za proračune Oboroženih Sil in industrije s proračunsko komisijo za pravosodje odobrile proračune vojnega ministrstva, mornariškega ministrstva, ministrstva za letalstvo, ministrstva za vojno proizvodnjo in pravosodnega ministrstva. Navzoči so bili minister za vojno proizvodnjo Favagrossa, minister za pravosodje De Marsico, državni podtajnik v predsedstvu ministrskega sveta Rossi, podtajniki v vojnem, mornariškem in letalskem ministrstvu Sorice, Riccardi in Fougier ter državni podtajniki pravosodnega ministrstva Pozzulu, finančnega ministrstva Pellegrini Giampietro in ministrstva za korporacije Gianetti.

Predsednik zbornice je pred otvoritvijo razprave o proračunu Oboroženih Sil vstal in spregovoril naslednje besede: »Zbornica, ki je veran tolašč čustvovanja naroda, obrača svojo pomono in spoštljivo misel spominu vojakov in državljancev, ki so tuji vojniki in so na bojiščih v mesih in hišah, ki so postale odprni jarki pred sovražnimi napadi, žrtvovali svoje življenje v izvrševanju dolžnosti do Domovine. Pošiljamo pozdrav zakonodajne skupščine vsem borcem na kopnem, na morju in v zraku. Oni so ponos naroda, njih hrabrost je poverjena usoda in bodočnost Domovine. Sreča vseh Italijanov bijejo z njimi, so jim blizu, jih blagoslovljajo in spremljajo z ljubeznijo in hvaležnostjo skozi vse preizkušnje do zmage.« (Viharno odobravanje.)

Državni podtajnik za vojsko Sorice je izjavil, da so Oborožene sile fašistične Italije popolnoma ustregle gorečemu zaupanju Domovine s svojimi žrtvami, predanostjo in žilavostjo, hrabrostjo in vnemo. V sedanjih pomembnih in svečanih urah se zoperstavljajo tesno in goreče povezane na raznih operativnih odsekih sovražniku z vedro zavestjo poverjene jim naloge z neizpriznim zagonom, starešine tako kakor podrejeni ter potrjujejo v granitem bloku junaške tradicije rodu. Sila na metro-politanskem ozemlju so pripravljene oživet v trušči bitke epične dneve naše narodne vstaje proti tujim grožnjam v disciplini, odločnosti in rimski trdnosti. Naše veliko-dušno prebivalstvo, predvsem ono s področij, proti katerim se najbolj zaganja sovražni srd, je v črtah na poljih, v obratih in ladijedelnih in kuže orožje za neizogibno zmago in da dokaže, da je vredno te velike ure v tem ozračju morečnega duhovnega in bojnega edinstva. Dovolite mi tovariši, da sem tolašč čustev vseh borcev in da znova potrdim v njih imenu obljubo, da visoko, prepričan Domovine ne bo razočarano in da novim tudi njih svele obvezo, da hočejo nadaljevati in strniti vedno bolj svoje vrste in držati za orožje še z večjo srčnostjo, dokler vsi člani te vojske, te odrešile in pravične vojske ne bodo zmagoslavno doseženi. Junaški nadi nam ukazujejo da obranimo v svojih prstih neomajno in gorečo to prepričanje. (Burno odobravanje.)

Predsednik je predlagal naj se proračun

vojnega mornariškega in letalskega ministrstva odobri z vzklikom in skupščina je predlog sprejela stoje ob dolgi in goreči vzklikih Oboroženim Silam.

Proračun ministrstva za vojno proizvodnjo

Minister Favagrossa je nato poročal o proračunu ministrstva za vojno proizvodnjo. Poučaril je, da je delavstvo zopet čudovito dokazalo svojega poizvedovalnega duha in svojo strnjeno disciplino. Številna junaška dejanja med sovražnimi napadi so dokazala, da preveča enotni duh delavce in borce. (Odobravanje.) Država je doslej opravila velik napor, čeprav smo že četrto leto v vojni. To dokazuje, kaj vse zmore italijanski narod, vzgojen v 20 letih od fašističnega režima. Morda nam bo bodočnost prinesla še večje žrtve, toda sodelovanje državnih organov, industrije in delavcev je jamstvo, da bodo napori naših energij v Ducejevem imenu vedno bolj naperjeni na zmago. (Burno odobravanje.) Proračun je bil nato sprejet.

Pravosodno ministrstvo

Nato so razpravljali o proračunu ministrstva za pravosodje. Govorili so nacionalni svetniki Petrone, D'Elvet in Visconti. Minister De Marsico je omenil delo svojega preložitel Dina Grandija, v katerem je pozdravil največje graditelja Mussolinijeve zakonodaje. Govoril je nato o reformi

Neporušna trdnost japonskih pozicij

Vsa anglosaška prizadevanja za zopetno osvojitve izgubljenih ozemelj so brezupna

Tokio, 13. apr. s. Zastopnik japonske vlade Hori je izjavil: Nedavne japonske zmage na področju Salomonov in ob Indobirmiki meji ponovno potrjujejo neporušljivo trdnost japonskih pozicij v vojni za Veliko vzhodno Azijo. Čeprav skušajo sovražniki izvesti svojo »veliko ofenzivo« na Pacifiku in zopet osvojiti Birma, je uspeh znan že v naprej. Stehemi poizkus se bo zaključil s porazom. Hori je navedel izjave avstralskega dopisnika londonskega lista »Daily Herald«, objavljene 24. marca: »Japonci stalno ojačujejo svoja oporišča v Južnem Pacifiku. Japonska izpostavlja stalno omejen del svojega trgovinskega brodogradnega napada in ima za važnejše operacije skoraj popolnoma nedotaknjeno vojno mornarico na razpolago. Ko se bo končala deželna doba, se bodo Mac Arthurjeve rezerve znašale pred vedno večjimi težkočami.«

Opozarjal na ta dopis, je nadaljeval Hori, da bi pokazal našim sovražnikom, da je njih upanje brezupno in da s svojimi poizkusi ne morejo niti najmanj škodovati našim obrambnim in napadalnim postojankam. Zdi se, da naši sovražniki posebnoradi sanjajo o zmagah, ki jih nikoli ni bilo in jih nikoli ne bo. Le naj vztrajajo mirno na tej poti. Končno bo prišel dan prebujenja in znašli se bodo v mnogo boljšem svetu kot so ga mogli zamisliti njihovi povojni strokovnjaki.

Tokio, 13. apr. s. Japonski glavni stan poroča, da so letalske edince japonske mornarice

čvrstnega postopka in o položaju sodnikov. Kodifikacija vseh zakonov Revolucije je ustvarila norme za ravnanje posameznikov in sodnikov. Naši zakoni so zakoniti. Fašizma. Glede prekrškov zakonov o prehrani je minister izjavil, da je zakonodajno delo na tem odseku ustvarilo prehranjevalno zavest, ki je dragocen čimtelj solidarnosti naroda. Minister je nato govoril o mladinski zakonodaji. Poudaril je, da so mnogi mladotletniki, ki so prišli iz boljševalne, danes borci za domovino. Trije so žrtvovali življenje, trije so pa bili odlikovani z zlato kokojno.

Med vojno 1915/18 se je zakonodajno delo skoraj popolnoma ustavilo. V sedanji vojni pa fašistična vlada ni samo opustila zahteve po izredni oblasti temveč tudi zakonski dekreti niso prekršili 20 odstotka celotnega števila zakonodajnih ukrepov. Nato je minister govoril o nalogah odvetniškega poklica in sodnikov. Končno je omenil, da je bilo v sedanji vojni odlikovanih že 34 sodnikov. Trije so bili pobitjeni, 22 jih je padlo, 34 je bilo ranjenih. Med odvetniki je bilo 141 odlikovanih v vojni, 3 med njimi z zlatinimi kolajzami, 81 jih je padlo, 83 je bilo pobitjenih in ranjenih. Sodniki in odvetniki držijo z neupovirno žilavostjo svoje mesto pred sovražnikom. Sodniki opravljajo svojo zavestno delo med gorečimi bitkami in doloceno upa, da je njih sila ideja pravice. Sovražnik upa, da nas bo premagal s sejanjem nesloge in z ustrahovanjem. Mi pa čujemo, je zaključil minister, da smo nepremagljivi. Govor ministra so navzoči sprejeli z viharnim odobravanjem, kakor je bil proračun odobren.

Švedski novinar o neomajni volji italijanskega naroda

Stockholm, 14. aprila. s. Rimski dopisnik tukašnje lista »Stockholm-Tidningen« poroča o neomajni volji italijanskega naroda, ki se ne bo ukloni dogodkom, naj se že dogodi, kar se hoče. Ta trdna volja je v resnici občudovanja vredna in presega vsako pričakovanje. On je sicer doživljal sem pa tja kako neprijetnost, toda odpora sila italijanskih ljudskih množic je presenetljivo jaka. Zdi se, da od italijanskega ljudstva zahtevajo nadaljnji napori in italijanski človek se pripravlja, da jih prenese s istim krepičnim duhom. Kar se tiče mirovnih ciljev sil Osi, pravi švedski list, da so italijanski vojni cilji bili že davno objavljeni zelo jasno in določno, kar se ne more trditi o atlantski letini, ki postopoma izgublja svojo veljavo zlasti pri manjših narodih.

Dnevni pribojški k plačam in mezdam

Rim, 13. aprila. s. Na podlagi navodil Duceja, se bodo od 21. aprila do konca vojne izplačevali vsem delavcem v industriji, trgovini, kreditu in zavarovanju, ki prebivajo v središčih, katere so po označitvi notranjega ministrstva izpostavljeni sovražnim vojnim akcijam, naslednje dnevne odškodnine: uradnikom: moškim 15 lir, ženskam 8 lir, delavcem moškim 10 lir, ženskam in mladenčcem pod 18 leti 6 lir.

Delavcem in nameščencem teh kategorij, ki prebivajo v ostalih središčih se bo izplačevalo od 21. aprila do konca vojne naslednja dnevna odškodnina: uradnikom: moškim 8 lir, ženskam 4 lire, delavcem moškim 6 lir, ženskam in mladenčcem pod 18 leti 3 lire. Navedene odškodnine se bodo izplačale za vsak delovni dan. Izplačilo bodo izvedle že obstoječe blagajne za odelne meze industriji podobne blagajne, ki bodo takoj ustanovljene v odsekih trgovine, kredita in zavarovanja.

V poljedelskem odseku so pristojne stroikalne organizacije podpisale pogodbe, ki bodo stopile v veljavo z 21. aprilom in na podlagi katerih se bodo izplačali pribojški k plačam, kakor so jih določila podjeteljska podjetja.

Poročilo dodaja, da so letala mornarice 12. aprila napadla letališča in ladje sovražnika v Port Moresbyju, potopila eno tovarno ladjo ter sestrelila 28 letal. Več drugih velikih letal in 10 manjših je bilo uničenih na tleh. Porušene so bile številne vojaške naprave in nad 20 vojašnic. V tem odseku so Japonci izgubili pet letal, ki so se prostovoljno vrgla na sovražne objekte.

Trpijenje egiptskega prebivalstva

Ankara, 14. apr. s. Gospodarski položaj v Egiptu je zaradi tani nastanjenih vojaških množic postal vzemirljiv. Vojaške čete izžepavajo večidel egiptskih zalog, tako da je civilno prebivalstvo obsojeno na najhujše omejitve. Socialistični minister egiptske vlade Abdul Hamid Abdulah je predložil naravnost strašno poročilo o tem neugodnem položaju. Izjavil je, da je v Kairu okoli 8072 zapuščanih otrok, število beračev pa do 10.000.

Mobilizacija vseh sil

Silen odmev in globok vtis sestanka med Ducejem in Hitlerjem — Praktično uresničenje totalne mobilizacije

Monakovo, 13. aprila s. »Abendzeitung« se še nadalje bavi s sestankom med Ducejem in Hitlerjem in piše, da sta oba velika poveljnika razpravljala in proučevala sredstva in možnosti, s katerimi razpolagajo sile Osi za doseg zastavljenega cilja. Mussolini in Hitler vesta bolj kot kdo drugi, kako velike so te možnosti, poznata pa tudi, kakšne velike nove napore in žrtve morata zahtevati od svojih narodov za nadaljevanje težavne poti in preprečitev vpliva uspehov krajevnih in začasnih narašev. Od teoretične proglavitve totalne vojne nameravajo sile Osi takoj preiti k praktičnemu uresničenju gigantске mobilizacije vseh svojih sil in ni dvoma, da naroda kakor sta nemški in italijanski, ki sta odlično premagala že toliko preizkušenj, ne bosta podlegla nobeni politični in vojaški potezi nasprotnika. Slehernemu naporu sovražnika zoperstavlja največji napor lastnega potenciala in uspeho jima bo, preprečiti načrte nasprotnika prav tedaj, ko bo ta mislil, da drži v pesti zmago. Mobilizacija vseh sil je v polnem razvoju in ni več mesta za polovičarske mere in kompromise. Resnična sreča zgodovinskega pomena je, zaključuje list, da sta Italija in Nemčija lahko poverili svojo usodo močnem, ki se ne ustavi pred nobeno težkočo, temveč postajajo v šoli težkoč vedno bolj močni in odlični. Njih volja in njih prepričanje je volja in prepričanje obeh velikih narodov, katerima bo uspelo preprečiti, da sovražnik ne bo nikoli stopil na naš kontinent in da ne bo mogel nikoli samovoljno potlačiti naše življenjske pravice in terorizirati naše ljudstvo.

Brez kompromisov

Berlin, 13. aprila s. O sestanku med Ducejem in Hitlerjem piše politični sodelavec DNB med drugim, da je dogodek v središču svetovne pozornosti. Za novi sestanek, in to je treba ponoviti, je bilo značilno tudi to, da tisto pristržno ozračje odkritosrčnega in čistega tovarštva, ki veže že vrsto let z resnim prijateljstvom ne samo oba največja predstavnika zaveznikov narodov, temveč tudi množico njih prebivalstva. V teh okoliščinah in pod takimi pogoji sta se oba poveljnika razgovorila o vseh najvažnejših politično-vojaških vprašanjih. Razgovori so se zaključili z največjim zadovoljstvom za obe strani. Med vprašanji, ki so bila na dnevnem redu, je bilo vprašanje novega evropskega reda, ki je bilo že obširno obravnavano med bivanjem von Ribbentropa v Rimu v ospredju. Kačiče sile Osi so se bolj jasno in odločno naznačile svojo voljo po koreniti rešitvi tega vprašanja brez kompromisov. Njih glavni zunanje-politični smoter je obramba evropske omele in sodelovanje med svobodnimi narodi na kontinentu in uveljavljanje njih neporušljivih pravic.

Najvažnejši dogodek v tem letu

Stockholm, 13. aprila s. Švedski listi še naprej pišejo z velikim poudarkom o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem, »Social-Demokraten« ga označuje za najvažnejši politični dogodek v tem letu. »Svenska Dagbladet« piše: Na sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem je bilo sklenjeno nadaljevati vso brez kompromisov. »Dagens Post« piše v uvodniku: Tretjič sta se Hitler in Mussolini sestala. Ti sestanki so običajno napovedi novih pobud v veliki borbi in tako se bo verjetno tudi zdaj zgodilo. Sile Osi hočejo pravilno razdeliti gospodarske vire sveta. Stara napetost je med narodi, ki stradajo in narodi, ki so siti. »Stockholms-Tidningen« objavlja: Prezgodaj je še, da bi komentirali sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem. Prvi vtis je, da gre za sestanek, kakršni so že bili v sedanjih vojni med obema poveljateljema. Trajanje razgovorov kaže, da so bila podrobno proučena vsa vojaška in politična vprašanja, ki zanimajo Ose.

Odgovor na sovražne reakcionarne načrte

Bukarešta, 13. apr. s. štirindesetih razgovor med voditeljem Osi so še naprej predmet komentarjev v rumunskem tisku. »Universul« podčrtava ponovno izreden pomen dogodka in ugotavlja, da je sestanek najvažnejši in najločnejši odgovor na reakcionarne načrte sovražnikov Osi. »Timpul« poudarja v uvodniku politični in vojaški pomen sestanka, zatrjuje, da je mir, ki ga Osi pripravljajo za Evropo s pomočjo nove socialne pravice in postenije razdelitve svetovnih virov, zasnovan na dejstvih, ki zagotavljajo izvedbo vojnih smotrov in smotrov skupne zmage Evrope v svrhu njene gnotne in duhovne obnove.

Jamstvo sodelovanja vseh evropskih držav

Bern, 13. aprila s. Dopisi iz Berlina in Rima podčrtavajo pomen sestanka obeh voditeljev Osi. Dopisniki iz Berlina zlasti poudarjajo, da je razgovor med Führerjem in Ducejem gotovo najvažnejši, kar jih je bilo med obema poveljateljema med vojno. S političnega stališča kažejo sile Osi, da hočejo ustanoviti mir, ki jamči za sodelovanje vseh evropskih držav na podlagi njih skupnih interesov in primerno porazdelitev bogastev sveta. Ta zadnji vidik zlasti poudarjajo dopisniki iz Rima, ki opozarjajo na velik pomen besed o pravicah narodov od svobodnega razvoja in o pravicah do sodelovanja vseh narodov na podlagi skupnih interesov. Te besede kažejo cilj Osi in objavljujejo svobodni razvoj vseh narodov v bodočnosti s skupnim idealom svobode in napredka.

Obramba vse Evrope

Pariz, 13. apr. s. Sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem je predmet komentarjev največjih pariških listov, ki podčrtavajo velik pomen sestanka.

»Petit Parisien« piše, da so sestanki med Hitlerjem in Mussolinijem vedno zelo važni dogodki in vedno v preteklosti so jim sledili veliki dogodki ter so bili uvod v pobude z velikimi posledicami. Ni poviča za misel, da ne bi bilo tudi zdaj tako. Misel, da so ameriške namere za Evropo tako nevarne kakor sovjetski imperializem, tvorijo glavni del smega poročila.

»France Socialiste« odobrava vojne smotre, navedene v italijansko-nemškem po-

ročilu. Na tej osnovi se Evropa lahko zgradi in se bo zgradila.

»Cri du Peuple« piše, da je lahko razumeeti važnost objavljenih sklepov po razgovorih med Ducejem in Führerjem po zmešanih kritikah, ki so nastale po Edenovem potovanju v Washington.

»Matine« poziva Francozo, naj primerjajo zgodovinsko poročilo o sestanku s poročilom o razgovorih ministra Edena v Washingtonu. List piše, da v angloameriških poročilih še nikoli ni bila omenjena evropska omika in še nikoli se ni govorilo v angloameriških komunikacijah o pravicah narodov in njih svobodnem razvoju ter o sodelovanju med narodi. Pot je torej jasno zahtevana. Na eni strani se brani vsa Evropa brez razlike velikih in majhnih narodov, na drugi strani pa sta dva roparska naroda in skupek barbaričnih tolp, ki sanjajo samo o plenu in ropanju. Vsakdo olesje pozna svojo usodo in jo lahko izbira.

Odmev v slovaškem tisku

Bratislava, 13. apr. s. Vsi slovaški listi objavljajo na prvih straneh poročilo o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem po obširnim komentarjem, v katerih poudarjajo popoln sporazum, ki obstaja med silami Osi glede zmage in zagotovitve narodom pravičnega mira, ki jim bo omogočil svobodno razvoje.

Argentinski odmevi

Buenos Aires, 13. aprila s. Krajevni tisk objavlja z velikim poudarkom poročilo o sestanku med Mussolinijem in Hitlerjem. »Nacion« objavlja komentar lista »New

Aretirani in vojnemu sodišču izročeni nakopičevalci in verižniki

Ljubljana, 13. aprila 1943-XXI. Tiskovni urad Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino objavlja:

Po skrbnih raziskavah posebnega oddelka Kr. finančne straže v Ljubljani so bile aretirane in bodo prijavljene vojaškemu sodišču zaradi nakopičevanja in verižništva z živili in drugimi industrijskimi snovmi, ki se morajo oddajati in so racionirane, naslednje osebe:

Cekada Andrej, pok. Ivana in pok. Marije Urbas, rojen 3. februarja 1887 v Ivanjem selu, bivač v Ljubljani na Sv. Petra cesta št. 16, trgovec;

Jakič Emil, pok. Franca in pok. Kristine Faganelli, roj. 28. oktobra 1903 v Rupi, bivač v Ljubljani. Prisojna ulica 1, trgovec;

Jakič Marko, pok. Franca in pok. Kristine Faganelli, roj. 27. februarja 1897 v Polju (Gorizia), stanujoč v Zalogu 55, strojilec kož;

Vončina Julij, Antona in Ane Kovčič, roj. 22. aprila 1910 v Jelečnem vrhu (Lofgates), bivač v Ljubljani Pražakova ulica 12, trgovec;

Novak Jernej, pok. Jerneja in pok. Knop Marije, roj. 22. 8. 1898 v Snibni, bivač v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, vratar;

Čuček Stane, Jožefa in Marije Mlinar, roj. 21. 8. 1903 v Podredu, stanujoč v Ljubljani na Vodnikovem trgu 4, trgovec z gobami;

Smrekar Leonard, pok. Antona in pok. Hrovat Jožefa, roj. 7. februarja 1896 v Kropi, bivač v Polju-Vevčah št. 19, mesar;

Preiskava se nadaljuje v svrhu popolne izsleditve ostalih, ki so zapleteni v umazane posle.

Pregled vojnih dogodkov

Vojaški sodružnik milanskega lista »Corriere della Sera«, publicist Aldo Valori, je objavil te dni naslednji pregled vojnih dogodkov v prvih 10 dneh tega meseca: V zadnjih desetih dneh je bitka v Tunisu še bolj poudarila svoj premikalni značaj. Nasproti številno močnejšemu nasprotniku ki lahko nastopa s treh strani in osredotočuje svoj pritisk, se italijansko-nemško poveljstvo lahko poslužuje samo manevriranja, ki pa pomeni predvsem premikanje.

Naše divizije izkoriščajo osrednji položaj, da se upirajo sovražnemu pritisku in krajepno odgovarjajo na izpade sovražnih enot, kar je povsem dovolj za njihovo začasno blokiranje, naslednje odmaknitve in nov odpor na novih postojankah. Seveda je njihova naloga zelo težka, toda doslej so dosegli glavni namen, da niso pustile v sovražnih rokah niti ene naše pomembnejše enote. S tem, da se naše bojne črte v redne enice združujejo. Teritorialni uspehi Angležev, Francozov in Američanov so torej le relativnega pomena, dokler se naše lahke svobodno premikajo, kakor so to doslej dokazali. Letalstvo posega v boje s svojim običajnim zaletom. Borba se z vsrdnostjo nadaljuje in bilo bi nepredvidno postavljati domneve o njenem nadaljnjem razvoju. Nobena dvoma pa ni, da naše oborožene sile na kopnem in v zraku, tako vztrajne pehotne kakor oklopne enice, pišejo s tem, da se bore v izredno težavnih razmerah, nove, prekrasne strani svoje hrabrosti.

Na vzhodnem bojišču, ako pomislimo na silovito srditost zimske bitke, ki jo je sedaj tudi Moskva označila za zaključeno, je zadnjih deset dni lahko rečemo, poteklo skoraj mirno. Na kubanskem področju in proti zunanjim obrambam Novorosijska so sovjetske čete sicer ponovno silovito napadale, toda njihov neuspeh je bil popoln. Na drugi strani so tudi Nemci zasedli nove srednje postojanke na področju pri Vjazmi. V splošnem pa ni ničesar, kar bi pomenilo resno spremembo položaja. Obkolitveni obroč okrog Petrograda je še vedno trden.

Zivahno, kakor doslej, se je medtem nadaljevala tudi podmorniška vojna, zlasti na Atlantski.

V vzhodni Aziji so dosegli Japonci pomemben letalsko-pomorski uspeh v vodah Salomonskega otočja, še pomembnejši pa so bili njih uspehi na kopnem v Aziji.

Na področju indijsko-birmanske meje so namreč Angleži in Indijci utrpeli hud udarec. Najnovejša vesti o tem se ne nanašajo samo na nekaj bojev, temveč prikazujejo uspeh bo-

Ducejeve nagrade za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil Smolej Ani v Prisavi vasi 8, občina St. Vid pri Stični ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncu Kvačič Josipu in Matildi, Ročič vrh št. 14, občina Črnomelj, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

York Times« iz Berna v katerem se zatrjuje, da sta se oba poveljnika zaradi sednjega položaja predvsem razgovorila o vojaških vprašanjih.

Bolne fantazije židovskega boljševika

Lizbona, 13. apr. s. V Angliji in Ameriki je izšla knjiga boljševiškega žida Ilje Ehrenburga z naslovom »Trust za uničenje Evrope«. Treba je navesti nekaj odstavkov iz te knjige, da bodo vsi spoznali, kako misli židovstvo, ki vodi kapitalizem in boljševizem. Ehrenburg piše v svoji knjigi doslovno: »Evropa mora izginiti. 10 metrov visoki tanki grmijo po berlinskih cestah in teptajo brez usmiljenja žide, moške, ženske in otroke. V Kodanju ni nobenega živega človeka več. V Stockholmu vlada rajska tišina. Po pariških ulicah se valijo plinski oblaki. Prebivalstvo se zateka v podzemske železnice, toda vse je zamen, Pariz in vsa Francija pogineta. Zadržuje leto dni za uničenje kontinenta s 350 milijoni prebivalcev. Ostanke evropskih narodov, ki jim uspe uteci našim tankom, plinu in metalcem kemov, se deportirajo v Nemci vred v Sibirijo na delo kot sužnji v rudnikih.«

Ordred Kr. fin. straže je razkrij gnezdo verižništva in samopisnega nakopičevanja živil in drugega blaga vsakdanje potrebe, je imel po vsem videzu srečno roko. Sicer še ni znan točni, uradno ugotovljen obseg zlorab, vendar so številke, ki so prodirle v javnost ob aretaciji krivcev, tako grozotne, da spričo njih človek strmi nad toliko brezobzirnostjo in brezvestnostjo.

Kolikor je mogoče doslej ugotoviti, gre za tipično verižništvo za nakopičevanje blaga, za odtegnitev ogromnih količin raznih predmetov redni potrošnji za namenom, da se dočaka najvišja stiska in s tem doseže najvišja cena za nakopičeno blago.

Areatacija verižnikov, ki v škodo celote v nadi na neposten visok dobiček kršijo ne samo zakonske določbe, marveč greše proti osnovnim človečanskim dolžnostim, je v javnosti izzvala splošno zadovoljstvo. Nakopičevanje blaga je v današnjih prilikah zločin proti ljudskemu občutju saj so s takim nemoralnim početjem prizadeti ravno oni sloji, ki najtežje zmagujejo bremena današnjih izrednih prilik. Odtegnjanje blaga redni potrošnji povzroča pomajknje na trgu, dviga cene blaga ter izpodbija učinkovitost obsevnih ukrepov, ki urejajo gospodarstvo tako, da ima vsakdo enako pravico na enako količino blaga vsakdanje nujne potrošnje.

Z zavedo se bo v kratkem bavo vojaško sodišče. Takrat bo tudi širša javnost mogla obširneje in podrobneje spoznati značaj in obseg tega veleveržniškega primera brezvestne samopasnosti in brezobzirne gonje po nedovoljenem dobičku v škodo tisočev in tisočev. Obsodba takega nemoralnega početja bo obenem dober in učinkovit pouk tistim, ki jih morda mika, da bi svoje zveze in svoje podjetje hoteli zlorabiti v silne, vse obsodbe vredne namene.

jev, ki jih je nepredvidno začel general Wavell že lani sredi decembra. Imel je smolo, da se je znašel pred izredno sposobnim poveljnikom, za kakršnega se je izkazal general Masakava Kavabe. Japonska zmaga je tem bolj zaželen, ker je bila dosežena z manjšimi silami in le z manevriranjem.

General Wavell razpolaga namreč na birmanski meji z znatnimi silami, s kakim pol milijona mož, po večini Indijcev. Le pri letalstvu so samc. Angleži in mu pomaga več čedake ameriških bombnikov. Te oborožene sile lahko pomembno prispevajo k obrambi Indije očitno pa je, da niso sposobne za ofenzivne akcije. Wavell je to poskusil in bil je hudo tečen. Želja, da bi zadovoljil angleško javnost, in morda tudi pritisk nepotrpeživega Churchilla sta prisilila »puščavskega generala« k samovoljni akciji na težavnem terenu, kjer pomenita taktična izvežbanost četi in znajdljivost poveljstva več kot število. Ogledimo si to v luči dogodkov!

Medtem ko se je del angleško-indijskih divizij pojavil na obrobih gorovja Arakan in manjše sporedne gorske verige, ki se vleče v smeri sever-jug in ki objema ostro zasekano dolino reke Maju, je 14. napadala divizija ki je štela 20.000 mož in je razpolagala z velikimi količinami topništva in motornih vozil, naglo prodirala v skrajnem južnem odseku v smeri proti jugovzhodu, namerjujoč svojo levo krilo na Paletuo, desno pa na Akjab. Angleško-indijske čete so našle na srdit odpor na majhnih japonskih postojankah na tem področju, ki je deloma močvirnat in deloma gozdnat, zlasti pri Roangu in Domaiku. Ta odpor je medtem omogočil japonskemu poveljstvu da je ojačilo posadko v Akjabu, toda sovražni pritisk je popustil, še preden je dosegel to mesto, od koder so celo Japonci že od začetka marca dalje podvezli več protiofenzivnih akcij in so končno porazili napadalca pri Bokui in Salang-darju.

Toda sposobnemu japonskemu generalu Masakavju se ni zdelo dovolj, da čelno odbije sovražnika, temveč je hotel 14. divizijo zlomiti popolnoma, tako da bi Angleže minila sleherna želja po ponovitvi takšnega napada. Zato je že v januarju odposlal posebno japonsko enotico preko neprenehnega gorovja Arakan proti zapadu, da bi prišla sovražniku v hrbet. To premikanje je bilo izvršeno z vso eleganco, tako da angleške in indijske čete, zbrane na področju ob meji, sploh niso mogle posesti v borbo, bodisi zato ne, ker so bile elabo obveščene, bodisi zaradi terenskih težav. Dejstvo je, da je japonska planinska kolona v začetku marca obkolila glavno sovražno skupno, tako da je bila tudi 14. divizija, ko je bila čelno porazena in

Gospodarstvo

Prijava terjatev pri Poštni hranilnici

Z osirom na svojočasni poziv lastnikom čekovnih računov, ki je bil objavljen v Službenem listu za ljubljansko pokrajino št. 14 z dne 17. februarja 1943, da prijavijo svoje terjatve, objavlja sekretar Poštne hranilnice v Ljubljani, da morajo te terjatve pisмено prijaviti vsi lastniki katkega čekovnega računa pri bivši Poštni hranilnici v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani ali pri kateri drugi bivši podružnici, če imajo svoj dom ali sedež v Ljubljanski pokrajini ali v ostali kraljevini Italiji. Obveznost prijave se nanaša samo na imovino, ki je nastala na čekovnih računih pred 15. aprilom 1941. Prijava se mora poslati čimprej Poštni hranilnici v Ljubljani po občni, v kateri bivajo lastniki čekovnih računov (ali imajo sedež). Občina mora na sami prijavi potrditi navedbo predlagateljevega domicila (sedeža). Rok za prijavo se podaljšuje za en mesec in zapade nepreklicno 17. maja 1943.

Dovoljenja za prevoz semen

Pokrajinski Zavod za prehrano je v nameni, da bi olajšal poljedelcem, ki imajo veljavna dovoljenja za prehod preko bloka, prenos njihovih semen iz pokrajine Ljubljane na polja, ležeča zunaj, ali iz občin, ki so blizu kontrolne linije v notranjost, pooblastil Združenje poljedelcev za izdajanje za veljavni voljenj.

Za tako dovoljenje se je treba obrniti na Združenje poljedelcev, ulica Ariella Rea 2, (bivša Gosposvetska cesta) od 9 do 12. Predložiti je treba prehodno dovoljenje in listino, na osnovi katere je bilo to prehodno dovoljenje izdano (potrdilo lastništva, potrdilo gospodarskega urada itd.). Poljedelcem, ki morajo prepeljati semena v Ljubljano iz oddaljenih občin, bo izdal dovoljenje za prevoz na prošnjo zainteresiranih Pokrajinski prehranjevalni zavod (Prevod).

Fr. Sič: Knjigovodstvo

O pomenu knjigovodstva ni treba izgubljati besed. Ne le trgovci in trgovin, obrti in industriji tudi v kmetijstvu in v zasebnem gospodarstvu se brez knjigovodstva skoraj ne bomo mogli uspešno udeleževati. Samo kdor v rednem knjigovodstvu zapisuje vse podatke gospodarenja, bo mogel imeti pregled o svojem premoženjskem stanju, bo znal pravilno računati in kalkulirati ter se izogniti izgubam. Bodoče življenje obljublja postati vse manj enostavno. Zato je treba mladino navajati, da se pripravi za potrebe vsakdanjega življenja in se usposobi, da bo kos bodočim nalogam. Cimboli se pojavlja potreba, da narasčajo uvažamo za praktične poldice in za produktivno udeleževanje, tem bolj stopa v ospredje znanje knjigovodstva. Vsak mlad človek se mora v bodoče naučiti knjigovodstva. Učenje knjigovodstva ima veliko vzgojno vrednost, ker navaja k realnemu gospodarjenju, k solidnosti in k pravnemu vrednotenju posameznih gospodarskih činiteljev.

Knjižarna Tiskovne zadruge je storila dobri in koristni stvar velko uslugo, ko je dala za razmeroma nizko ceno (lir 42) Slovenscem preprosto knjigo: »Knjigovodstvo«, ki jo je napisal priznani strokovnjak prof. Fran. Sič. Knjiga je napisana tako, da se lahko nauči knjigovodstva vsakdo. Pratelji ne zahteva nobenega posebnega znanja. Tako bodo knjigo s pridom lahko uporabljali samouki prav tako kakor obiskovalci knjigovodstvenih tečajev in strokovnjaki. Želeti moramo, da bi našlišči krogi doimeli pomen knjigovodstva in se ga z marljivostjo lotili. V nobenem trgovinskem in obrtnem obratu Sivevo Knjigovodstvo ne sme manjkati. Noben prevečen mlad človek naj ne zamudi knjige, da si to knjigo nabavi in se nauči knjigovodstva, ker brez takega znanja nabrže v bodoče ne bo mogel najti primerne proklicne zaposlitve.

Gospodarske vesti

Iz italijanskega gospodarstva. Poldržavno ladjedelništvo in otrovo podjetje Ansaldo (Milan-Genova) zvišuje svojo glavno o. od 250 na 500 milijonov lir. Nove delnice bodo poudene starim delničarjem. — Družba Montecatini objavlja v svojem letnem poročilu za preteklo leto, da so bile lani zgrajene nove električne centrale in se je delež koncerna v celotni italijanski potrošnji električne energije nadalje povečal. Posebno pozornost je družba posvetila proizvodnji plastičnih mas, katerih potrošnja se bo po sedanjih vojni verjetno še nadalje dvigala. Družba je nadalje povečala proizvodnjo aluminija in ji je zlasti uspelo rešiti nekatere tehnične probleme v zvezi s predelavo aluminija. Po družinski cenitvi znaša svetovna proizvodnja aluminija sedaj okrog 1,5 milijona ton. Po vojni je pričakovati zlastno zmanjšanje potrošnje aluminija, pri čemer je upoštevati tudi okolnost, da bo na razpolago dovolj starega aluminija. Na področju proizvodnje kovinskega magnezja je bil dosežen izreden tehnični napredek, čigar izkoriščanje je zahtevalo gradnjo novih naprav. Proizvodnja fosfornih gnojil se je držala na predvojni višini. Dobro se je izkušnje z novim sredstvom za pobijanje trne us, ki se izdeluje brez bakra. Podjetje je pričelo proizvajati docela sintetično svilo »Nylone«. Povečala se je proizvodnja farmacevtskih proizvodov in dišečih snovi. Družba bo izplačala 10% dividendo na stare glavnic 1600 milijonov

se je morala umakniti, ostala brez zveze s svojo glavnino na gorskih obronkih. In ker je med tem tudi glavna japonska vojska, prodirajoča od Akiba proti reki Maju, dosegla bengalsko območje, je bila obkoljena popolna. Angleško-indijske čete so izgubile nekaj tisočev mož, ranjencev, mrtvih in pogrešanih, 7000 ujetnikov, 300 topov in ogromne količine drugega gradiva.

Kar pa je morda še pomembnejše, je dejstvo, da je kompromitiran tudi položaj desnega britanskega krila, ki je operiral ob morju. Japonci napredujejo še nadalje in so že 150 km od svojega izhodišča. Ker nam seveda natančno stanje oboroženih sil na obeh straneh in načrti obeh poveljstev niso znani, ne moremo reči, kako daleč bodo naši zavezniki še napredovali. Ali bodo šli do Chianguina in še naprej? Tedaj bodo posegli vmes politični in oskrbovalni razlogi. Razen tega razpolaga Wavell navzlic hudemu porazu še vedno z močnimi rezervami. Vsekakor pa je za sedaj zabeležil nov strahovit poraz, za katerega ni nobene olajševalne okoliščine.

lir, ki je bila lani v oktobru v zvezi s fužijami povišana na 2000 milijonov. Kosmatni dobiček se je dvignil na 472 milijonov lir. Po odbitku davkov in odpisov ostane čisti dobiček 179,2 milijona lir (prejšnje leto 175,7). Občni zbor je sklenil v obliki fužije prevzeti družbo »Duoco« (z glavnico 10 milijonov lir), ki izdeluje firme in lake in je že prej pripadala koncernu.

Polmesecne živilske nakupnice v Italiji. Za vojaške, ki se vračajo na dopust, za delavce, ki se vračajo iz Nemčije in za potnike, ki se le začasno mudijo v Italiji, bodo pričeli izdajati živilske nakupnice za 15 dni, ki bodo zelene in na katere se bodo dobile enake dnevne količine, kakor na običajne nakupnice. Nakup pa bo mogoče le v posebnih, v ta namen določenih trgovinah in v gostinskih obratih.

Združna gospodarska banka d. d. v Ljubljani izplačuje obresti starih vlog pod zaščito za leto 1941 in 1942 po obliki na to eventualno prejetih akcijah. Oproščeni zneski, ki jih stranke ne dvignejo se prenesejo na novo razpoložljive račune.

Omejitve vezave knjig v Nemčiji. — Predsednik nemške državne zbornice za knjiznost je v soglasju s propagandnim ministrom izdal odredbo, po kateri se morajo v bodoče leposlovne, zabavne in mladinske knjige izdajati samo broširano in je dovoljena vezava le za one izvedbe, ki so namenjeni knjižnicam. Znanstvena in strokovna dela ter šolske knjige pa se smejo tudi v bodoče vezati.

V Nemčiji so začasno ukinili določbo o rokodelskem sušmarstvu. Zaradi mobilizacije delovnih sil za vojno industrijo so nemški obrtni obrati, zlasti obrati oblačilne stroke preobremenjeni z delom za popravila starih oblačilnih predmetov. Da se pospeši delo pri takih opravilih bodo k temu delu pritegnjeni bivši rokodelski mojstri in pomočniki, ki so zaposleni v industriji. Tem je odsej dovoljeno, da izvršujejo popravila v prostem času, tudi če nimajo obrtnega lista. Državni gospodarski minister je s posebno okrožnico predpisal, da zadostuje, če se take osebe (s primerno strokovno izobrazbo) vpišejo v poseben seznam pri rokodelskih združenjih. Istosčasno je pravosodni minister za dobo sedanjega stanja odredil, da se osebe, ki vršijo obrtno rokodelska dela brez obrtnega lista, ne zseledujejo zaradi sušmarstva, če izvršujejo nujna popravila za dnevne potrebe civilnega prebivalstva. Zlasti pridejo pri tem v poštev popravila oblačil, premetov dnevne potrebe, hišna popravila itd. Pri teh popravilih pa se ne smejo uporabljati surovine, katerih potrošnja je pod kontrolo.

Iz spodnještarskega trgovskega registra. Pri tvrdki Steklarne Vilijama Abela dedičev v Zagorju so bili vpisani prukuristi Edmund Gregl, Fran Pečnik in Karel Mihalovič vsi iz Zagorja, ki bodo skupno podpisovali tvrdko, kakor dosedaj prukurist Oskar Vogel, medtem ko praprisje prukurist Viljem Konec samostojno. — Pri tvrdki Litjisko-prevaljske tekstilne tvornice d. d. v Mariboru je vpisano, da je bila na novo določena delniška glavnica v višini 4 milijone mark.

Uvedba nemške železniške tarife v Češko-moravskem protektoratu. Po izvršenem izenačenju davčnih predpisov so bili sedaj izenačeni tudi češkoslovniški železniški predpisi z nemškimi. 15. oktobra lanskega leta so bili prilagojeni nemškimi določbam splošni prometni predpisi, s 1. aprilom t. l. pa so bile v notranjem in zunanjem prometu uvedene postavke nemške blagovne tarife.

Veliki hrvaški načrti za pridelavo riža. Hrvatska mora sedaj ves potreben riž uvažati iz inozemstva. V zvezi z izuševanjem Lonjskega polja (poplavnega področja Save vzhodno od Siska) so prišli na misel, da bi se dal del poplavnega področja s pridom izkoristiti za pridelovanje riža, kakor to delajo v drugih državah. Pri tem so bile merodajne zlasti izkušnje na Madžarskem. Celotna površina poplavnega področja Save in Dunava znaša preko 700.000 oralov. Samo Lanskopolske obsega 165.000 oralov. Češko polje 28.000, poplavno področje Blaj Bosna 413.000, Zemunsko polje pa 100.000 oralov. Že letos so pričeli s poljskim nasadom riža na Jelasovem polju. V poštveh pridejo tudi enaka polja v Hercegovini, ki so zaradi toplega podnebja zelo primerna. V sosedni Madžarski so pri podobnih razmerah in talnih razmerah dosegli že prav lepe uspehe. Zato bodo tudi na Hrvatskem uporabili semenski riž iz Madžarske.

Francoska parfumska industrija. Pred izbruhom sena vojne je imela Francija najbolj razvito industrijo parfuma na svetu. Prodnostna vrednost je znašala 2 milijardi frankov; od tega so šle tri četrtine v inozemstvo. Po identitvi premirja se je ta industrija prizadevala najti nova tržišča v Evropi, kar je v znatni meri tudi uspelo. V zadnjem času pa občutljiva podjetja pomanjkanje potrebnega alkohola, zlasti tudi zaradi tega, ker je od pavel uvoza alkohola iz Alžira in tudi zaradi tega, ker zaradi nezadostne vinaste letine ni mogoče uporabljati alkohola, pridobivajo iz vina. Opaža pa se tudi pomanjkanje raznih eteričnih olj in dišav, ki so jih prej uvažali iz francoskih kolonij in tudi iz drugih.

Dezertacije v ameriški vojski

Buenos Aires, 14. apr. s. Iz Washington

Kronika

* V Rimu se je osonovalo društvo »Priateljevali Rumunijci«. Da bi se poglabili prijateljstvi in kulturni odnosi med Italijo in Rumunijo, se je v Rimu osonovalo društvo »Priateljevali Rumunijci«, ki zasleduje približno iste cilje kakor društvo »Priateljevali Italijci« v Bukaresti. Predsednik rimskega društva »Priateljevali Rumunijci« je senator prof. Emilio Bodrero.

* Nov ravnatelj šole za učenje modernih praktičnih jezikov v Trstu. Prosvetno ministrstvo v Rimu je potrdilo imenovanje prof. Guida Devescovia za ravnatelja šole za učenje praktičnih modernih jezikov na univerzi v Trstu.

* Guverner Dalmacije v Cattaro. Te dni je nemodna obiskal Cattaro Eksc. Francesco Giunta. V guvernerjevem spremstvu je bil prefekt Dalmacije, zvezni tajnik in drugi važni uradniki. Guverner je obiskal občine Teodo, Rano in Castelnuovo, kjer si je ogledal sedeže ondostnih fašev. Potem si je guverner dal predložiti o šolskih ustanovah ter o akcijah za socialno pomoč. Pri povratku v Cattaro so ga sprejeli šolski otroci, člani GILA, Dopolavora in predstavniki iz lokalne industrije. Vsi skupaj so vzklinali Duceju in Italiji.

* Nenadna smrt kardinala Cattania. Iz Rima poročajo, da je v svojem stanovanju Via Montefiore umrl na posledičnih srčnih kapih kardinal Federico Cattani. Bil je star 87 let ter je zadnje čase trpel na posledičnih srčnih motenj. S smrtno kardinala Cattania se je skrhlo število članov kardinalskega kolegija na 46 čeb.

* Novinar-pilot odlikovan s srebrno kolajno. S srebrno kolajno za vojne zasluge je bil odlikovan spornil novinar iz Napolija advokat dr. Felice Scandone. Bil je doletel v letu italijanskih bombnikov, ki so bili napadeni od sovražnih lovcev. Čeprav je prišel zaradi sovražnega napada v smrtno nevarnost, se ni dal in si je prizadeval, da bi povzročil sovražniku čim večjo škodo. Na koncu je opustil celo poskus rešitve s padalom ter je junaško padel v boju proti nadmočnemu sovražniku.

* Sredstva za študij Verdija. Italijanski ministri svet je odobril načrt za odzvoženje sredstev za študij skladatelja Verdija. Ustanova bo imela sedež v Bussetu pri Parmu, kjer je bil Verdi rojen. Tu se bo proučevalo življenje in delo velikega skladatelja ter se bodo dajale pobude za nove kulturne in glasbene podvige v italijanskem narodu.

* Velik hotel v Trentu. V Trentu so te dni otvorili »Grand Hotel«. Zgrajba ima štiri nadstropja, 110 sob s 140 posteljami ter nudi vse udobnosti gostom. Kapital za zgraditev hotela je dala na razpolago delovna ustanova za podporo kulturnega in gospodarskega razvoja v Trentinu.

* Dan katoliške univerze v Italiji. Te dni so proslavili v Italiji dan katoliške univerze. Ob tej priliki so priredili v vseh večjih mestih, posebno v cerkvah, denarne zbirke, ter so vernikom v zahvalo za poklonjene darove izročali podobice in druge spominske.

* Legionarji protiletalskega topništva ponašajo kri za transilvanijo. Tudi v Milanu je izšel oklic na prebivalstvo, naj se ljudje javijo kot krvodajalci, ki jih imajo bolnišnice v stalnem seznamu za primer nujne potrebe. Temu odzivu so se odzvali posebno številno legionarji protiletalskega topništva v Milanu, ki so pripravili žrtvovati del svoje krvi za svoje tovariše. Katoliški življenje zavisi od posrečene transfuzije.

* Raziskovanje meteorološkega ozračja. Meteorološki zavod v Budimpešti spušča o 12. do 17. t. m. v zrak balončke s posebnimi instrumenti, ki raziskujejo višje zračne plasti. Ko so balonček razpoči, pada instrument s posebnim padalom na zemljo. Najdišči instrumentov so naprošeni, da balončke vpošljejo zavodu, za kar dobijo 20 pengov nagrade in povrnjene stroške.

* Pos je rešil čevka iz vode. 30-letni Antonio Reina iz Milana je šel po cesti in srečal velikega psa, ki ga je tako besno napadel, da je pred njim planil v vodo. Ko je pes videl, kaj se je zgodilo, je skočil tudi sam v vodo za Reino ter ga je zavlekel na breg. Listi, ki poročajo o tem dogodku, pripominjajo, da si je črnašev psa moglo tolačiti samo na ta način, da se je zdel Reino rgu sumljiv in ga je pozneje rešil.

* Tri smrtne obsojbe v Somboru. Pred prekinjenimi poslušanjem v Somboru so se v soboto zgovorjali Balaz Kolompár, Ljubomir Masirevič, Anton Hajnal, Velimir Stojčić in Jožef Sarnyal, ker so prejšnjo so-

boto ob zamenitvi usmrtili in izropali nekoga pisarniškega ravnatelja. Kolompár, Masirevič in Hajnal so bili obsojeni v smrt na vešilih, ostala dva pa sta bila oproščena, ker sta dokazala, da nista bila v zvezi z zločinom. Pred sod je nato razpravljalo o morebitni pomikovitosti.

* Z 22. leti mati sedmega otroka. V Valleggiu sul Mincio je bila oddana v ondoto porodnišnico 22-letna Marta Olago-Montovanelli. 22-letnica bo sedaj že sedmici porodila navzlic svoji mladosti. Oče družine, ki šteje sedem otrok, je mlad delavec. Sedaj je v vojaški službi ter služi pri nekem pionirskem oddelku.

* Smrt stoletne ženke. V Monte Giove pri Firenzi je umrla v starosti 100 let Pasquina Pellegrini. Zaprucka sedem sinov, 27 vnukov in 36 pravnukov.

* Pos je našel denarnico. Kmet Gilberto Montanari iz Porto Maggiora pri Ferrari je pred dnevi izgubil denarnico z dokumenti. Bil je prepričan, da ne bo vtiel več ne dokumentov ne denarja, listnice pa se je vendar našla in sicer na nenavaden način: domači pes je prinesel denarnico v gobcu domov.

* Žrtve somnambulizma. 73letni Luigi Forensena iz Ville d'Asolo je te dni v navalu somnambulizma vstal iz postelje ter stopil na okno svojega stanovanja. Izgubil je ravnotežje in padel na dvorišče ter se pri padcu ubil.

* Smrtni padec. Upokojeni železničar Livio Voglino iz Rivalta Bormila pri Alessandriju se je te dni napotil v klet po neko reč. V kleti pa je bilo temno ter se mu je v temi zapekla noga v neki predmet. Padel je po stopnicah takol nevarno, da si je zlomil tilnik in zavoljo tega umrl. V aprilu leta 1920. je na popolnoma enak način umrla Voglinova mati, Francesca Caraccia.

* 100.000 lir za podporne akcije. Ob smrti grofice Glide Tripkovich je sin pokojnice grof Mario Tripkovich poklonil 100.000 lir za podporo mestnih in socialnih ustanov mesta Trieste. Vesta je bila enakomerno razdeljena med zavode, ki lajšajo bedo.

KINO MATICA

Predstave dnevno ob

15., 17. in 19.15 uri

Ob nedeljah in praznikih ob

10.30, 15., 17. in 19.15 uri

IZ LJUBLJANE

u— Novi grobovi. Umrl je ugledni ljubljanski gostilničar g. Jožef Fon. Včeraj popoldne so ga spremili iz kapelice sv. Jožefa na Zalah k Sv. Križu. Zapustil je vdovo gospo Tončko ter širok krog sorodstva, znancev in prijateljev. — V St. Jerneju na Dolenjskem je bil začasnó pokopan g. Adolf Zajec, šolski upravitelj v Čadrezah. Zapustil je sinčka Marjana in sorodstvo v Ljubljani. — Pokojnjim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

u— Kmetki pregovor pravi o 14. aprilu: »Ob svetem Tiburciju polje zeleno — dobra bo letina, zrnje jelekno.« Po takem se torej letos lahko nadejamo dobre letine. Vsa priroda je v zelenju, razcvetelo so se tudi kostanje in magnolije kažejo svoj očarljivi kras. Polje je že zdavnaj ozelelo, trava pa bi bila bohotnejša, če bi bilo več moče. Toda spet imamo sončno vreme. Noči so hladne, jutra jerna, ponedelvi nas znjerno in prijetno greje sonce. V torek smo zabeležili 15.6° C, včeraj jutraj pa je bilo živo srebro na 1.20° C. Za zgodaj je sijalo sonce na jasnem nebu. Barometer se je dvignil na 772 mm.

u— Prof. Ivan Kos je postavil na ogled v Kosovem salonu v prehodu nebotičnice 18 svojih najnovejših akvarelov. Razstavljalec uživa sloves dobrega portretista ter mojstra akvarela in grafike. Po daljšem času je razstavil zbirko portretov, krajčin in evetličnih tihotitij. Razstava bo odprta kratek čas.

u— Združenje trafikantov sporoča svojim članom na nekatera vprašanja, da je glede odpiranja in zapiranja trafik nadalje

Che cos'è la tattica „A BRANCHI“?

Allorchè le navi commerciali nemiche si riuniscono in grandi convogli per godere della sicurezza del gregge, si lanciano, contro di esse, i sottomarini, »Lupi del Mare«. Questa recentissima tattica che ha ottenuto strepitosi successi, viene descritta in un interessante articolo con disegni illustrativi, nell'ultima edizione di SIGNAL.

Si in vendita Pedizione italo-tedesca di SIGNAL No 7, la moderna rivista illustrata che si fa apprezzare per i suoi servizi d'informazione. 40 pagine, di cui 8 a colori. In vendita ovunque a L. 3.—.

v veljavi stara naredba iz leta 1942, to se pravi: trafike se odpirajo ob 7. zjutraj, zapirajo pa ob 20. zvečer.

u— Ljubljanski godalni kvartet deluje v naši sredini že nekaj let. Ves čas sta njegova člana primarij Leon Pfeifer in violist Vinko Šušteršič. V zadnjih letih sta se jima pridružila II. violist Albert Dermelj in soločelist Čenda Šedlbauer. Razen šedlbauerja, ki je prišel med nas iz izvrstne praške šole, so vsi trije člani uživali svoje izobrazbo na našem konservatoriju. V koncertnem življenju so se uveljavili vsi trije kot solisti na svojih instrumentih, sijajno pa so uigrani tudi v komorni skupini. Posebna zasluga našega ljubljanskega kvarteta je to, da je vselej gojil z vso vnetostjo tudi domača komorna dela, ki jih zelo pogostokrat ter s ponosom postavlja na svoje sporedke. Poleg domačih Petrica nam bodo izvežali v ponedeljek, dela, ki so jih napisali Respighi, Mozart in Ojgiovski. Na koncert opozarjamo. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice. Vršil se bo 19. t. m. ob pol 18. uri zvečer v veliki filharmonični dvorani.

u— Opozorjamo na nocojšnjo produkcijo gojenecv šole Glasbene Matice ki bo ob 18. uri v mali filharmonični dvorani. Naslov produkcije je »Koncert v družini« in na produkciji bodo izvajali trije družinski koncertni sporedi. V prvem bodo nastopili gojenci iz violinskega ansambla šole Karla Sancina, dalje učenci klavirja iz šole g. Kolaričeve in Strukljeve, gojenci iz oddelka za violino iz šole g. Ivančiča in gojenci oddelka za deklamacijo iz šole g. Šesta. Drugi koncertni spored izvajajo učenci klavirskega oddelka gg. Šonca, Dermovškove, dalje učenci iz oddelka za violino šole A. Ivančiča in Karla Sancina ter gojenec solopetja ravnatelj Betetta. Tretji koncertni spored bodo izvajali gojenci klavirskega oddelka gg. Kolaričeve in Strukljeve, violinskega oddelka iz šole Ivančiča, iz oddelka za obojo g. Barčiča in violinski ansambel iz šole Karla Sancina. Podrobnosti spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice. Začetek produkcije bo točno ob 18. uri v mali filh. dvorani. Prihajljiva produkcija — sedma — bo v soboto 17. t. m. ob 18. uri zvečer v mali filharmonični dvorani.

u— Nova slovenska kantata za soli, zbor in orkester: Križev pot, ki jo je uglasbil skladatelj Matija Tomc, se bo izvajala na koncertih Glasbene Matice na Veliki četrtki, dne 22. in na Veliki petek, dne 23. t. m. ob 7. uri zvečer v veliki unioinski dvorani. Po glasbeni strukturi spada kantata nekako v isto vrsto kot oratorij ali tudi pasijon. Eno kot drugo so večje glasbene oblike, zložene za zbor in soliste s spremljevanjem orkestra. Večja razlika je v njih vsebini, Pasijon obravnava trpljenje Kri-

stusa, oratorij kako biblično zgodbo sploh, pri kantati pa je vsebina lahko lično religiozna ali pa tudi svetnega značaja. Vendar ni meja med oratorijem in kantato preveč ostro zahtana. Prva večja kantata v naši literaturi je bila Sattnerjeva Jettejeva prisega, dočim je njegov Assumpcija že bolj oratorij. Največja kantata v naši literaturi pa je sedaj novi Tomčev: Križev pot. O njegovi zgradbi par besedi jutri. Na koncerta opozarjamo, vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

u— Propustnica na ime sinček Justina se je našla. Hvali jo ogi. oddelke »Jutra«. — Novi strojeopisni tečaji, eno-, dvo- in trimesečni (dnevni in večerni) prične 15. aprila. Desetprstna učna metoda. Specialna strojeopisna šola: Največja moderna strojeopisnica, raznovrstni stroji. Učnina zmerna. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Na razpolago prospekt: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Razpisovanje državne pripadnosti. Od 27. marca dalje razpisujejo krajevne skupine Heimatbunda pripadnost vseh tistih spodnještajskih mož in žensk, ki so bili rojeni pred 31. marcem 1927 in doslej še niso včlanjeni v Heimatbundu. To je zdaj poslednje generalno predčlenjenje vseh ne-najasnih zadev, ne glede na to, ali posamezniki doslej niso zapravlili za sprejem v Heimatbundu ali pa so bili odklonjeni. To je poslednja možnost, da se uredi pripadnost k Heimatbundu in s tem nemško državljanstvo.

u— Proslava druge obletnice nemške zasedbe je bila na Spodnjem štajerskem, kakor poroča »Marburger Zeitung«, skromna, v skladu z zakoni totalne vojne. V dvorani Heimatbunda v Mariboru je bil svečan zbor, ki mu je dal mestni gledališki orkester glasbeni okvir. Govorila sta deželni vođa dr. Ueberreither iz Grada in zvezni vođa Heimatbunda Franz Steindl. Počastčenje mrtvih je bilo v gaju junakov v Mariboru. Dr. Ueberreither je obiskal še Ruše, nakar se je vrnil v Grac.

u— Novi grobovi. V Mariboru so umrli: 74-letna poselnica Jožefa Lirzerjeva-Sieglova, delavčeva hčerka Katarina Črncarjeva, 72letni železniški upokojenec Viktor Gobec in 26letna žena strokovnega učitelja Edi Mikarjeva-Arnoldova. V St. Petru pri Mariboru je umrl železniški upokojenec Konrad Verič, v Celju pa 51letni prometnik Rudolf Tovernik in gradbenik Rudolf Hauck. V St. Jurju ob Ščavnici je umrl 71letni upokojeni bančni uradnik Fr. Kerin, na Kamenščaku pri Ljutomeru pa zvezni vođa Alojzija Luknar-Simončičeva v visoki starosti 82 let. V Krškem je umrla ga. Avrelja Tomičeva-Bartelmetova, ki ji je pred 7 tedni umrl soprog, urarski mojster Jožef Tomič.

u— Godovi pokrivalo polovico Spodnjega štajerskega, »Völkischer Beobachter« beleži: Ob prevzemu Spodnjega štajerskega

tedaj je to mednarodno carinomatosis, die Krebskrankheit? Po naše? Največ in najlepši oznak za bolezi imamo na -ica. Po njihovem vzgledu bomo rekli: raka-rica. 97. Razjedavica, turavica, mozoljavica, priščavica, mehurjavica, bezgavkavica. Slično kot z rakom in rakavico je razjedavica (ulcus, das Geschwür) in razjedavica. Dokler trpi kdo na eni razjedi v želodcu, pravimo, da ima želodčno razjedo, ulcus ventriculi, das Magengeschwür; kakor hitro jih je več, tedaj je to ulcersositas, die Geschwürskrankheit, želodčna razjedavica!

u— Furunculus = tur, furunculosis = turavica. Folliculitis = mozolj, fulliculosis = mozoljavica. Urtica = prišč, urticaria = priščavica tudi: koprivnica, žara osipa.

u— V zdravstvu poznamo dve vrsti samostojnih bolezní, katerih glavni znak je vnetje bezgavk: lymphogranulomatosis in lymphogranulomatosis inguinalis. Zadnja ima tudi oznako »četrta spolna bolezen«.

u— Nemec nima ne za prvo ne za drugo lastne oznake. Po slovensko bi rekli prvi bezgavkavica, ker so otekale bezgavke po vsem životu, drugi pa dimeljska bezgavkavica, ker je otekla bezgavka samo v dimljah.

u— 98. Ovitek = zavitek = zavoj — ovój — povój; obezva — preobvezva. Če kdaj kje, tedaj je iz gornjih besed jasno, da je treba razločevati in se odločiti za primerne oznake pri posameznih pojmihi.

u— Mirze ali vroče, káinate, gorčične ovitke dajemo bolnikom, kadar jih ovijamo. Zavitek = zavoj: jestvin, obike, knjig. Prvi zavoj (das Verbandpäckchen) nam služi za prvo obezvo ranjenca.

u— Ovój je die Hülle, der Umschlag, pa tudi, kar napravimo pri obezovanju, die Bindetour: cirkularen, obraten (renversé).

Kaj je taktika „V TROPIH“?

Ko se neprijateljske trgovske ladje združijo v velikih konvojih, da bi uživale varnost črede, se zaženejo proti njim podmornice, »morski volkovci«. Ta najnovejša taktika, ki je doživela velikanski uspeh, je opisana v zanimivem članku, opremljenem z risbami, v poslednji izdaji lista SIGNAL.

Naprodaj je italijansko-nemška izdaja lista SIGNAL šte. 7, moderna ilustrirana revija, ki je cenjena zavoljo svoje obsevalne vsebine, 40 strani, od teh 8 s barvnimi risbami. Dobite jo povsod za 3 lire.

je bil v zaščito gozdov, ki z 297.000 ha pokrivajo skoraj polovico deželice, imenovano poseben poverjenik za gozdno upravo, ki skrbi za gozdarsko izgradnjo. Zanj je 13 gozdarskih uradov z dvema višjima gozdarstvom in 25 revirnimi gozdarstvi.

u— Nesreče. 37letni posestnik Franc Rojko iz Grane pri Vurberku je padel s koleca, si pretresel možgane in zlomil ključnico. Nadalje je padel s koleca 61letni vratar mariborskega učiteljskega Alojz Petek, ki se je hulo poškodoval po glavi. V sporu s tovariši je dobil 28letni Ferdinand Videčnik iz Modriča udarec po glavi. Poškodovanost leže v mariborski bolnišnici.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Cetrtek, 14. aprila, ob 18.30: Veliki mož. Izven. Cene od 15 in navzdol.

Petek, 16. aprila, ob 18.30: V času obiskanja. Red A.

Sobota, 17. aprila, ob 18.30: V času obiskanja. Izven. Cene 20 lir navzdol.

Nedelja, 18. aprila, ob 15: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Ob 18.30: Jesca. Izven. Cene od 15 lir navzdol.

u— L. Prener: »Veliki mož.« Komedia v treh dejanjih. Osebe: Vrhunec, slaven domaćin — Vl. Skrbinec, Praznikova, pokroviteljica umetnosti — Starčeva, Praznik — Cesar, Nada, nekakinja — Rasbergerjeva, Zorin, nečak — Brezigar, dr. Votlina, književnik in režiser — Peček, dr. Moderad, predsednik — Košta, prof. Pivnik — P. Kovič, Volk, lastnik lista — Lipah, Lisjak, urednik časopisa — Košič, Modrijan, urednik revije — Raztresen, Skaza, umetnik — Bratina, stud. jur. Grajšek — Blai, Mogočnik, sin bogataša — Drenovec, prof. Kresnik — Nakerst, Milka, sobanica — Sancinova, policijski komisar — Gorinšek, Raziser: M. Skrbinec, scenograf: A. Gerlovičeva.

OPERA

Cetrtek, 15. aprila, ob 18: Evgenij Onjegin. Red Cetrtek.

Petek, 16. aprila, ob 15: Sirota Marka (Obuti macek). Prireditelj Gilla.

Sobota, 17. aprila, ob 18: Madame Butterfly. Izven.

Nedelja, 18. aprila, ob 17: Zemlja smehljiva. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

u— P. I. Čačkovski: »Evgenij Onjegin.« Opera v sedmih slikah. Osebe: Larina — Poličeva, Tatjana — Vidaličeva, Olga — Golobova, Filipjevna — Stritarjeva, Onjegin — Janko, Lenski — Čuden, Gremim — Lupaš, stotnik — Škabar, Triquet — B. Sancin, Zarecki — Dolničar, Gillot — Mencin, Dirigent — N. Strtoč, režija in scena: C. Debevec, zborovodja: R. Simončič, koreograf: inž. P. Golovin.

u— Dnevni pasijonskih predstav »V času obiskanja«

16. aprila: petek. Red »A« ob 15.30.

17. aprila: sobota. Izven ob 18.30

18. aprila: četrta nedelja. Izven ob 15.00.

19. aprila: ponedeljek. Zaprto.

20. aprila: veliki torek. Red »Torek« ob 18.30.

21. aprila: velika sredo. Red »Be« ob 18.30.

22. aprila: veliki četrtek. Izven ob 18.30.

23. aprila: veliki petek. Izven ob 15.

24. aprila: velika sobota. Zaprto.

25. aprila: velika nedelja. Izven ob 15.

26. aprila: velikonočni ponedeljek. Izven ob 18.30.

u— Povojev imamo več vrst: kalikojev, škroban, mavčev itd., ki jih rabimo pri obezvozevanju — die Binde.

u— Obezva = der Verband; preobezva = der Verbandwechsel.

u— 99. Bacili kar mrgole — bacilov kar mrgoli.

u— Če je čisto stekleno ploščico pomazal s koščkom mišje vranice, ki so v njej bacili kar mrgole, je opazil! itd.

u— Tako berem v prestavi nekega zdravstvenega članka.

u— Ali in kakšna je razlika med uvodnimi dvema stavkoma?

u— Bacili kar mrgole, pomeni, da ne mirujejo, da se gibljejo; bacilov kar mrgoli, tako pa pravimo, kadar jih je kot lista in trave.

u— 100. Tisoč — na tisoče.

u— »Kot lovec sem v svojem življenju videl na tisoče jerebic, pa nikdar nobene, ki bi bila sedla na drevo ali v grm.«

u— Tako sem napisal v Jutru 22. VIII. 1942. Takrat je bil poštni promet popolnoma osebni pa skoro popolnoma ukinjen. Zaradi tega sem moral izbrati vsako priliko, da sem izročil rokopiis za Jutro. Tako se je zgodilo, da bi bilo tudi za omenjeni članek bolje, če bi ga bil vsaj še enkrat prespal in premislil.

u— Kakšna je razlika med tem, če rečem »na tisoče jerebic« in »tisoče jerebic«?

u— »Tisoči jerebic (vsoja vseh) so bili, katere sem v svojem življenju videl; na tisoče pa bi pomenilo, da sem jih videl tisoče pri posameznih prilikah. Tega pa ni moglo reči o jerebicah, pač pa o lastovkah, kadar se v jeseni zbirajo, da poletne na jug; o mravljah na mravljišču; o mušicah, kadar v zraku izvajajo svoj ženitovanjski ples.

u— Torej: v svojem življenju sem videl tisoče jerebic.

u— Skriti vonj slovenščine je pač čudovit!

u— Dr. Mirko Černič

Naš jezik

Jezikovna paša

87. Perjad jajce znese in izvali, druga živaj pa jajce zleže.

u— Samica (bramorjeva) odloži v gnezdo jajce.

u— Ta »odloži« je nemški ablegen, torej tuje občuten in mišljen. V slovensčini odložimo to, kar smo »naložili«: sukno, oprtnik itd. Bramorka pa jajce v gnezdo zleže! Takisto riba!

88. Trpeti na jetlihi grla.

u— Trpeti je na jetik grla, ki ga je v zadnjih dneh ovirala uživati sleherni hrano.

u— Mišljena je jetika grla, ki se je razširila na žrelo in zavzela tudi začetek požiralnika. »Grila« je nenavadna oznaka in bi značila bitje, ki ima grlo, ne ga grla samega!

89. Vhod — vbojčljaj.

u— Strupene kače, ko ukoljejo, napravijo le majhno ranico, ki je vidi kakor rahel vbojčljaj z dvema šivankama.

u— Vbojčljaje in vboje delamo zdravniški, kadar z vbrizgavanjem mrtvičljiva mrtvičimo mesto, kjer bomo operirali. Ko vbojčimo, imenujemo to delo vbojčljaj: napravil sem en, dva vbojčljaja; kraj pa, kjer vbojčimo, je vboj: skozi dva, tri vboje sem vbrizgnil. Zgoraj se mora torej pravilno glasiti: »... ranice, ki je videti kakor rahel vboj z dvema šivankama.«

90. Smrtonosen — smerten.

u— Posledice katerega pika so smrtonosne. Smrtonosno je to, kar prinaša smrt: strupena kača, kačji pik je smrtonosen; posledice pika so za smrtne!

91. Vojevaj — vojevanje.

u— Običaj angleškega vojnega vođenja.

u— Tako berem v slovenskem časopisu. Vsak učitelj slovenščine bi skočil iz kože, če bi mu zadnji solarček tako napisal. In

po pravici! Ali ni lepše, najmanj tako točno, preprosto: običaj angleškega vođenja! Seveda, če bi bil pisec mislil po slovensko, bi bil nemara tako zapisal, kar pa je imel pred seboj nemško besedilo (Kriegführung), jo je vsekar kar po nemško s slovenskimi besedami.

92. Protistrup — protileto; strup vbrizgam v kri — strup je vbrizgan.

u— »Dejstvo, da kačji strup, vnešen v kri sesalca v majhnih obrokih, povzroči v njem tvorjenje protistrupa ali takozvanih antiteles.«

u— Tako berem izpod peresa učenjaka.

u— Menda se v vseh jezikih ogibljejo tako zvanih hebridnih oblik t. j. takih, ki so sestavljene iz dveh jezikov, ki niso potemtakem ne tič ne miš. Dokler v slovensčini nimamo boljše oznake za nemški Antikörper, tako dolgo uporabljamo sestavljenko iz samih slovenskih prvin: protileto, kakor prav

Kmetje in nekmetje: Sadite krompir!

Ali že veste, kako se glasi najnovejša geslo francoskih kmetovalcev? Glasi se: Kmetje in nekmetje — sadite krompir! Pri tem pomislite na Antonia Avguština Parmentiera, ki se je svojčas moral trdo boriti, da je uvedel krompir v Francijo. Krompir, pripravljen na sto in več načinov je namreč odkril gospod Parmentier, ki je bil več lekarnar, kuhar, pa tudi videc, ki je spoznal gospodarski pomen krompirja v davni preteklosti. Mnogo njegovih kuhinjskih receptov se tje izključno krompirja. Lahko bi dejali, da je krompir oče ali vsaj pokrovitelj v obširni francoski družini zelenjave. Dolgo časa so se Francozi temu ameriškomu gomolju upirali. Niso ga hoteli sprejeti ne v svojo kuhinjo, ne v gospodarstvo, in to navzlic temu, da je krompir že 200 let v Evropi veljal za splošno živlo ter se uveljavil na Anglijskem, v Nemčiji, na Nizozemskem ter v Švici.

Parmentier je bil po poklicu farmacevt ter je bil v službi francoske vojske. Večkrat se je izjavil v prilog krompirju, ki so ga bili pripeljali iz Amerike. Bil je namreč popolnoma prepričan, da je krompir zelo hranljivo živilo, zato se je tudi v veliki meri posvečal kuharski umetnosti. Od časa do časa si je celo izmislil kakšen nov način kuhanja in priprave krompirja. V tem pogledu je bil naravnost genialno iznajdljiv. Toda Parmentierja njegovi rojaki niso hoteli poslušati. Krompirja niso hoteli jesti ne mešani, ne kmetje; slednji so ga z največjim odporom poklanjali krmaj živini. Tedaj se je Parmentier, ki je hotel na vsak način prebiti s svojimi krompirjem, obrnil naravnost na svojega mogočnega protektorja Louisa XVI. In francoski vladar, ki je vladal v Versaillesu, je upošteval Parmentierove nasvete. Na podlagi Parmentierove izjave je določil, da je pripravljen uvesti krompir med dvorne obede. Še več. Kralj je izkazal krompirju posebno spoštovanje na ta način, da je odredil, naj se krompir goji naravnost na vrtu versajskega parka. Tako

se je zgodilo. Takoj so določili nekaj leh, na katerih bodo zasadili krompir. Seveda niso smeli ljubosumni dvorjani vedeti za to kraljevo p-budo. Šele po dolgem času so izvedeli, kakšna nenavadna rastlina se goji na vrtu versajskega parka, zato pa je imela novost kmalu zaželjen učinek. Glas o tem, da goji krompir sam francoski kralj v svojih vrtovih se je kmalu raznesel po deželi in kmalu je vsa Francija povzela kraljev zgled. Nihče ni hotel zaostati za kraljevo p-budo, vsak si je podvilal, da bi tudi on pridelal krompir kakor Louis XVI. Tako je prišel krompir v Francijo na dvorno mizo, z dvorne mize na mizo bogatašev, plemenitšev in veljakov, nato pa na mizo meščanstva in ljudstva. Njegova zrnaga je bila sigurna in trajna, nihče več ga ni mogel izpodrinuti.

Tako se je pomalem krompir razširil po vsej Franciji, kjer so ga sadili v raznih pokrajinah ter mu dajali tudi temu primerno kraljevna imena. V teku razvoja francoskega življenja je prišel krompir v Francijo do posebne veljave. V Nemčiji na primer postrežbo s krompirjem vedno poleg mesa ali zelenjave. V Franciji pa tvori krompir jed zase ter ga kuhajo po posebnih pravilih, ki jih je izdelal znan smrtni Parmentier. Zato velja v Franciji navada, da mora biti krompir vsak dan na mizi.

Sedanja vojna je tudi v pogledu krompirja povzročila v Franciji majhno zneznajavo. Ljudje, ki so bili vajeni imeti krompir na mizi opoldne in zvečer, si tega trenutno ne morejo privoščiti iz enostavnega razloga, ker nimajo krompirja dovolj na razpolago za vse 365 dni v letu. Z zavistjo gledajo Francozi preko nemške meje, kjer pridelajo letno 50 milijonov ton krompirja, popolnoma radeženo siliščino za nemško ljudstvo. V tem pogledu se zdi Francozom primerno posnemanje nemškega zgleda in odhod iz vira njihovega gesla, naj bi vsak francoski državljan, kmet ali nekmet, v izdatnejši meri kakor doslej prideloval krompir.

Delo in uspehi Društva Mali gospodar

Članstvo organiziranih rejcev se je močno dvignilo — Poročilo z občnega zбора

Poročila na nedeljskem občnem zboru ljubljanskega »Društva Mali gospodar« (v telovadnici ljudske šole na Cezovji cesti), jasno dokazujejo, da je treba to društvo ceniti kot pomembno gospodarsko organizacijo našega malega človeka — ne le po številu članstva, temveč predvsem zaradi njegove delavnosti in obsežnega gospodarskega programa. Da društvo znajo ceniti tudi na pristojnih mestih, je pokazala udeležba zastopnikov kmetijskih ustanov in oblasti na občnem zboru. Društveni predsednik Drago Grabnar je po prehodu na dnevni red pozdravil naslednje zastopnike: kmetijskega oddelka Visokega kmetijskega inštituta, kmetijskega strobnice ing. Mucka, gospodarske urada mestne občine ing. Mačka, Splošne železničarske gospodarske druge R. Kompuha in Čebelarke zadruge železničarjev Robido.

Predsednik je podrobno razčlenil program in delo društva. Ko je bilo ustanovljeno ljubljansko društvo, ki je jedro Zveze društev »Mali gospodar«, se je združilo okrog 400 rejcev in predsednik je ugotovil, da bi v Ljubljani moralo biti približno 5.000 članov. Zdaj se temu številu že bližajo. Tedaj so začeli smotno izpolnjevati organizacijsko delo in delokrog društva so razdelili na okraje, poverjenstva, kjer so začeli prirejati predavanja ter sestanke rejcev. Poneje je bilo treba društvo primerno prilagoditi razmeram. Število članov je začelo naglo naraščati, v čemer pa ne vidijo zgolj napredka, ker so se društva začeli oklepati mnogi rejci iz sebičnih razlogov, da bi si laže preskrbeli krmno. Društvena naloga niso kupciške zadeve, temveč poučevanje rejcev, pospeševanje reje, izpodbijanje k umni reji. Društvo je predvsem namenjeno, da organizira male gospolarje, to se pravi delovne ljudi, ki imajo tudi nekaj zemlje ter da hkrati z rejo smotno izkoriščajo vse pridelke in surovine malega gospodarstva. Vendar so v društvo začeli sprejemati tudi rejce, ki se pečajo samo z rejo malih živali, a ne morejo odobravati, da nekateri rejci

reže več živali, kakor jih morejo prehraniti. Ena najpomembnejših nalog društva v teh časih je bila, da so skrbeli za razdeljevanje krmne mešice, kajti reja bi propadla, če bi rejci ne uživali primerne pomoči društva in ustanov. Da bi pa društvo vendar ne zanemarjalo tudi svojega strokovnega dela, ki je bilo zaradi njega ustanovljeno, je bil 1. marca letos sklenjen dogovor med Splošno železničarsko gospodarsko združenje in društvom. Po njem je združba prevzela kupciške zadeve. Društvo se je oprlijo zopet svojega prvotnega dela. Začelo je ustanovljati rejske krožke ter se lotilo dela za smotno selekcijo plemenskih živali. Ustanovljenih je bilo že več krožkov, ustanovitev nadaljnjih pa pripravljajo. To delo je zelo potrebno, zlasti še, ker so se razpasili razni križanci posebno med kunco, a nikakor ni lahko, če pomislimo, da se število kuncev v sami Ljubljani giblje okrog 70.000. Zato je potrebno, da se zbirajo v krožkih čim več rejcev, ki imajo razumevanje za strokovno rejsko delo.

Da je društvo opravilo kljub vsem težavam v preteklem poslovnem letu res mnogo dela ter doseglo glede na razmere lepe uspehe, smo sprevledili iz tajniškega poročila (tajnik Ljotje Merljak). Ob zalajnem občnem zboru je društvo štelo le 372 članov, zdaj jih pa šteje 3511, kar pomeni, da se je število članstva skoraj podvojilo. Hkrati s porastom članstva je seveda naraslo tudi delo odbora, kar nam kažejo na najbolj številke o razdeljenih krmnih lah (do konca leta).

Društvo je razdelilo 1332 kg prosa, 8922 kg tropin, 850 kg krmne moke, 11.000 kg pese, 800 kg korenja, 20.000 kg ovsa, 31.065 kg otrobov 35.218 kg moke, 18.859 kg riža, 17.568 kg krompirja, 3313 kg repe, 1324 kg topinamburja, 900 kg kladnega apna in razen tega še 1000 kg tobčnega prahu in 4.200 kg gnojil. Razen tega je članstvo še prejemale krmila, ki jih je preskrbelo Splošno železničarsko gospodarsko združba. Pri tem niso še upoštevana zimska krmila,

ki jih je preskrbelo združba: 25.285 kg krompirja, 46.622 kg korenja, 7685 kg sena, 5195 kg pese, 751 kg slame, 2809 kg kostnega zdraba, 12.620 ovsa itd. Skupaj je bilo razdeljeno skoraj 27 vagonov krmil in drugih potrebščin ali 267.394 kg.

Da je bil odbor izredno delaven, sprevdimo že iz števila sej: 49. — Društvo je priredilo tudi valjenje plemenskih piščanic. Razdeljenih je bilo nad rejce precej raznih plemenskih živali. Prošenj za plemenske živali je bilo vloženih 107. Vrednost razdeljenih plemenskih živali je v primeri z vrednostjo živali prajenje zelo velika; ob prejšnjem občnem zboru je znašala vrednost razdeljenih živali 3176 L, zdaj pa znaša 16.101 L. — Prav tako zadovoljivo sliko o delovanju društva je pokazalo blaginjsko poročilo (blaginjski Viktor Rozman). Že številka o članstvu prometu pove mnogo: 939.793 L. Dohodkov je bilo 472.417 L, izdatkov 463.292 L in prebitke znaša 6.125 L. Prebitke so porabili za nakup plemenskih živali ter pospeševanje reje. Članarina je znašala 16.035 L. Vrednost blaga, prodanega članom, je znašala lani 343.087 L. Gospodar Matko Keše je poročal podrobno koliko plemenskih živali so razdelili lani.

Vsa poročila so bila sprejeta orez prigorja in zbor je sprejel razrešeno, narkar so sledile volitve. Izvoljeni so bili: predsednik Drago Grabnar, podpredsednik D. Kosem, tajnik L. Merljak, blaginjski V. Rozman, gospodar M. Keše, odborniki J. Krušč in Fr. Mejak, namestnik Fr. Vocih in Vinko Plevčak, revizorja P. Klepec in dr. J. Podobnik, namestnik revizorja: Iv. Božič. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo prireditelj in odbor (za posvetovalno pravico) načelnike rejskih krožkov, če že niso v odboru. — Društvo je čestital k lepim uspehom predsednik zveze dr. J. Koren.

Pri razrešitvah so bila sprožena še številna pomembna vprašanja; zlasti so govorili o preskrbi krmil, kar je posebno pereča zadeva, in o nakupu plemenskih živali.

Če pogine slon

V okoliščini Darmstadta je pokopališče slonov. Tu namreč konča svoje življenje večina slonov, ki pogine naravne smrti ali pa ki jih morajo v živalskih vrtovih in cirkusih zaradi starosti pokončiti. V Darmstadtu stoji tudi slonova krče, iz katerih izhajajo razne predmete. Po posebnem postopku se da tudi slonova koža ustrojiti, za kar je pa potrebno intenzivno delo skozi dve leti in še eno leto sušenja, preden dobe iz slonove kože usnje. Seveda ne smemo misliti, da bi se dal usnje iz slonove kože porabiti za izdelovanje ženskih ročnih torbic ali sploh luksuzne galanterijske robe. Tako usnje je debelo dobrih 5 cm in po temeljiti obdelavi je tako trdo, da ga lahko uporabljajo za brušenje jeklenih nožev. Slonova koža, ki ima približno 10 mm uporabnega usnja, tehta okrog 350 stov in iz nje lahko izdelujejo tudi brusilne kamne, ki jih visoko cenijo v nekaterih panogah industrije.

Drobne zanimivosti

Dve novi znamki v Čehskem Protektoratu. Poštna uprava čehskega Protektorata bo izdala za letnični rojstni dan kancelarja Hitlerja 20. aprila dve novi znamki s Hitlerjevo podobo.

Ameriški listi bodo morali skrajšati obseg. V Zedinjenih državah se ukvarjajo z načrtom o skrajšanju obsega ameriških dnevnikov. Verjetno je, da bo v bodoče državna oblast dodeljevala papir vsem ameriškim podjetjem.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 15. aprila 1943-XXI.

7.30 Pesmi in napevi. 8.00 Napoved časa — Poročila v italijanski. 12.30 Plošče 12.30 Poročila v slovenski. 12.45 Napevi in romane. 13.00 Napoved časa — Poročila v italijanski. 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. 13.12 Simfonična glasba. 13.25 Prenos iz Nemčije. 14.00 Poročila v italijanski. 14.10 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec — Simfonična glasba. 15.00 Poročila v slovenski. 17.00 Napoved časa — Poročila v italijanski. 17.10 Pet minut gospoda X. 17.15 Nove plošče Cetra. 19.30 Poročila v slovenski. 19.45 K menta dnevnih dogodkov v slovenski. 20.00 Napoved časa — Poročila v italijanski. 20.45 CIELEA: Adriana Lecouvreur: V odmevni predavanju in slovenski, zanimivost v slovenski. Po operi: Poročila v italijanski in slovenski.

»Torej zato ste se mi bili nasmešili, ker sem... ker sem...« podoben vašemu najkrajšemu strčku?« je vprašal s hripavim, raskavim glasom.

Pod platano sta sedela, v udobnih pletenih naslonjačih.

Skozi šibko vejčje, ki je bilo obloženo z nežnimi rjavkastimi lističi, se je smehljalo sonce in jma prijetno božalo obličje.

Drobni ptiči so se lovili po drevmu in uganjali svoje ljubezenske norčije. Na skrbno obdelanih gredicah so žareli rdeči tulipani. Zlate fortije so krasile vrtno ograjo.

Krasna je bila pomlad na Šabini vrtu! Skovir je danes ni občutil.

Skrusen je sedel v naslanjaču. Trpke misli so se mu podile po glavi.

»Res čudovita podobnost, je ponovila še enkrat.

»Skoda, da niste poznali simpatičnega starčka! Širokopleč mož je bil in v mladosti močan kakor gorila — tako so mi pripovedovali... Jaz se ga spominjam seveda le kot dobrodušnega starega strčka Rad je prihajal k nam in mi prinášal darila. O, kolikokrat me je otroka nebojčnega, vzela na kolena, me malo pogugal in vzkliznil!

»Raca na vodi, kakor si ti bihko dekletce!« »Vidite, te »race« sem se spomnila, ko sem vas bila prvič zagledala in se zato nisem mogla smeha vzdržati... Saj mi ne zamerite, gospod Skovir.

Zdaj gospod Skovir ne zahaja več v gledališče.

Tudi pred portalom se več ne izpreha.

Največ sreče in zabave najde doma pri svoji najmlajši, pleteni hčerki. Posadi si jo na kolena, potem pa rčeta in listata po stari ilustrirani knjigi, da je veselje.

Kadar je pa posebno dobre volje takrat začepeta z nogami kakor žrebe in dvigne punčko visoko v zrak:

»Raca na vodi, kako si ti bihko dekletce!«

WILKIE COLLINS

Nezadosten dokaz

Detektivski roman

»Nocoj ne morem govoriti o tem, vse na svetu bi dal, da bi slišal, kaj mi hočete povedati, a nimam moči za to. V stanju, v kakršnem sem zdaj, ne odgovarjam zase. Nimam poguma, da bi odprl grob te mučenice. Ste me slišali, ko ste prišli sem? Moja domišljija ne pozna meje, postanem avtor, ki se je vživel v svoje junake, katerih ni več. Zdaj sem človek, ki sem si ga ustvaril v svoji domišljiji in ki je močnejši od mene. Zblaznel bi, ako bi skušal premagati svojo domišljijo. Ne smete me videti, ko izgubim živce; ne, gospa Valerija, za nič na svetu vam nočem nuditi tega groznega prizora. Pridite jutri, po dnevu. Kupil sem kočijo in zrebca. Ariela zna voziti; prišla bo po vas in vašo tačo. Lahko se pogovoriva jutri, ko bom sposoben za razgovor. Umiram od želje, da bi vas slišal. Zjutraj bom vjduden, pameten, zgovoren, za danes pa dovolj. Ne govorimo več o tej stvari, ki me preveč razburja in zanima. Moram pomiriti svoje možgane. Godba je resnično pomirjalno sredstvo za razburjene živce. Moja harfa... moja harfa!«

Zapeljal je svoj voziček v najdaljši kot sobe ter se srečal tam z gospo Macallano, ki je prihajala k meni, da bi me odvedla.

»Lahko noč, Dexter,« je dejala moja tača. Z gospodavalno kretnjo je dvignil roko.

»Počakajte,« je dejal. »Dovolite ji, naj me sliši peti.«

Voziček se nama je počasi bližal. Miserrimus Dexter ga je potikal z eno samo roko, v drugi pa je držal harfo, kakršne se nikdar v življenju nisem videla.

»Dovolita, da trenutek razmislim; vam bom zapel, gospa Valerija.«

Zapri je oči, naslonil glavo na harfo in med tem ko je razmišljal, je s prsti nalahno prebiral strune. Čez nekaj minut je dvignil glavo, me pogledal in zapel prve note svoje pesmi v obliki preludija.

»Jelo to dobro ali slabo petje? Ne morem reči, kakor sploh ne morem reči, ali je bila to sploh godba. Bili so to divji, barbarški, monotoni zvoki, ki v ničemer niso bili podobni modernim skladbam.

Čez nekaj časa mu je glas opesal, priti so mu vse bolj nalahno prebiral strune. Glavo je naslonil na naslon vozička in naposled so se mu oči zaprle. Zaspal je s harfo v rokah, kakor zaspi otrok z novo igralko v roki.

Po prstih sva šli iz sobe ter zapustili Miserrimus Dexterja, pesnika in skladatelja in blazine v sladkem spanju.

Devetnajsto poglavje

TRMOGLAVKA

Na pol zaspana je stala Ariela v tretji sobi v pritličju ter naju čakala.

Brez besede, ne da bi naju vsaj pogledala, naju je peljala skozi temen vrt ter zaklenila za nama vrtna vrata.

»Lahko noč, Ariela,« sem zaklicala od zunaj preko plota.

V odgovor sem slišala le njene težke korake ter čez nekaj časa luputanje veznih vrat, ki jih je zaklepala.

Uvidevno taščin kočijaž je prižgal svetilke na kočiji, eno pa je vzel v roke ter nama šel naproti po labirintu kupov, med katerimi sva morali hoditi. Tako sva brez nezgode prišli na cesto.

»Nu,« je dejala tača, ko sva sedli v kočijo, »videla s torej Miserrimus Dexterja; nađejam se, da ti to zadostuje. Priznati moram, da ga, odkar ga poznam, še nikdar nisem videla tako popolnega blaznega kakor danes. Kaj praviš ti?«

»Nočem vam ugovarjati, vendar se mi ne zdi, da bi bil res tako blazen.«

Kaj vem, kaj znam?

179. Odkod izvira ime rugby? 180. Kaj je »muzansa« v trgovskem jeziku? 181. Od kod so prejel Jakobine svoje ime?

182. Podobnica.

Po sličicah je določiti 15 imen za predmete in čbe osebi. Tretja podobica v 1. vrsti vsebuje tri nazive (kavelj, čbroč, go-

lob), moža z žago ozir. metlo pa daata le po 1 izraz. Iz besed, ki jih dobmo, je poskajati z opuščanjem črk nove besede, ki po-

menijo: 1. čad, 2. del voza, 3. zdravo! (lat.). 4. ročaj, 5. nag, tudi nogometni pojem, 6. blavne, živimo, 7. junak iz Gotovčeve opere, 8. domovanje, 9. stara turšk-arbska mera za težo, 10. junakinja iz romana »šentpetere« (obratnica), 11. turški naslov (naprej in nazaj enak), 12. dišeča rastlina, 13. tako bodi (hebrejsko), 14. ovenel, 15. predlog z roditeljem, tož inikom in črednikom.

Rešitev nalog 13. t. m.: 175. Rokavice za boksanje merijo po njihovi teži, običajno v unčah. 176. Največjo industrijo vžgalic ima Švedska. 177. Četvorica običajnih kotnih funkcij je: sinus, cosinus, tangens, cotangens.

178. 0 do 15 je enako 40. Rešitev te naloge je nič manj nego 856. Ena med njimi je n. pr.: V dvojne kroge postavmo števila 3, 8, 14, 15, v kroge na premih (diagonalnih) črtah: 2, 1, 12, 13, 5, 7 in 4, 10, 11, 9, 0, 6.

Rešitev nalog 13. t. m.: 175. Rokavice za boksanje merijo po njihovi teži, običajno v unčah. 176. Največjo industrijo vžgalic ima Švedska. 177. Četvorica običajnih kotnih funkcij je: sinus, cosinus, tangens, cotangens.

178. 0 do 15 je enako 40. Rešitev te naloge je nič manj nego 856. Ena med njimi je n. pr.: V dvojne kroge postavmo števila 3, 8, 14, 15, v kroge na premih (diagonalnih) črtah: 2, 1, 12, 13, 5, 7 in 4, 10, 11, 9, 0, 6.

»Ne verjameš, da je blazen? Po vsem tem, kar je počel v svojem vozičku? Ne verjameš, da je blazen, po tistem prizoru z njegovo nesrečno sestrično? Ne verjameš, da je blazen, ko si ga slišala peti v tvojo čast? Mar ga nisi videla, kako je naposled zapadel v hipnotično spanje ter s tem dostojno kronal svoje početje? Valerija! Stara modrost ne pravi zaman, da slepec ni slabši od onega, ki noče videti.«

»Oprostite, mama, zdaj, ko sem si opomogla od presečenosti, razmišljam o tem, kar sem videla in slišala in vendar ne morem verjeti, da bi bil ta čudni človek norec v pravem pomenu te besede. Zdi se mi, da počenja to, kar smo počenjali mi vsi v svojih otroških letih, ako smo imeli le malo razvito domišljijo... igrali smo se vile, kraljice ali kake druge izmišljene osebe. Gospod Dexter nama je izdal svojo skrivnost prav tako, kakor delajo to otroci, toda opazila sem, da je, čim mu je domišljija prenehala delovati, postal spet Miserrimus Dexter in ni več verjel, da je Napoleon ali Shakespeare. Sicer pa ne smem pozabiti na njegovo samotarsko življenje. Priznati moram, da me je ta obisk zares zanimal.«

»To se pravi, da ga nameravaš zopet videti?«

»Ne vem, kaj se utegne zgoditi jutri zjutraj, toda ta trenutek sem trdno odločena, da se vrnem k njemu. Povedala sva si nekaj besed, ko ste bili vi na drugem koncu sobe in prepričana sem, da mi bo zares lahko koristil.«

»V čem koristil?«

»Pri mojem edinem cilju, ki ga imam.«

»In ti bi zaupala temu človeku? Razkrila bi mu vso svojo dušo?«

»Da... ako bom jutri prav tako razpoložena kakor nocoj. Priznam, da tvegam, vendar moram poizkusiti. Morda ne ravnam pametno, toda pamet mi ne more prav nič pomagati v položaju, v katerem se nahajam in za dosego cilja, ki sem si ga bila zastavila.«

Tašča mi ni več ugovarjala. Odprla je torbico, ki jo je bila položila na sedež, vzela iz nje pismo ter prosila kočijaža za eno izmed svetilk.

»Siliš me, da ti odkrijem, kaj misli tvoj mož o tvoji nameri. To je zadnje pismo, ki mi ga je poslal z bojišča. Presodi sama, kako cenil moj sin nepotrebno in obupno žrtve, ki jo nameravaš storiti zanj.«

Ubogala sem jo in brala:

»Ali ti smem govoriti o Valeriji? Moram. Piši mi, kako ji je in kaj dela. Nepravstno mislim na njo. Vsek dan huje me muči misel, da sem jo izgubil. O, ko bi bila pustila stvari take, kakršne so bile! Ko ne bi nikoli odkrila strašne resnice! Ko sem jo videl zadnjič, je govorila, da bo prebrala poročilo o procesu. Ali je vztrajala pri tej nameri? Ako bi bil pri njej, ko je spoznala podlo obsodbo, ki je bila javno razglašena, bi gotovo umrl od strahu in groze. O, mama! Ako bo hotela na vsak način dokazati mojo hvalnost, uporabi ves svoj vpliv, da jo odvrne od te namere. Obvaruj jo pominjanja zaradi neuspeha, morda žalitve, ki bi se jim utegnila izpostaviti. Jaz ji ne bom pisal, ne upam se ji pisati, zato ji pomagaj ti, da me čim prej pozabi. Edino dobro, ki ga lahko storim, da popravim zlo, ki sem ji ga prizadel, je, da ločim svoje življenje od njenega.«

S tem obupa polnim besedam se je končalo pismo. Molče sem ga vrnila tašči.

»Ako te to ne odvrne od tvoje namere, tedaj te nič ne odvrne od nje. In zdaj niti besede več o tem.«

»Pomisli, kako hudo mora biti žirafi, kadar jo boli v grlu...«

»Kaj pa sloni, kadar je prehlajen?«

»To še ni nič. Pomisli na muke, ki jih ima stonoga, kadar ima kurja očesa!«

»Kako da ne, imam moža!«

»Pa zakaj vas nič ne običe?«

»Ne more, tudi on leži v bolnišnici.«

»Ubogi človek,« vzdihne bolničarka.

»Nič ga ne pomiluj,« je brž egla v besedo bolnica. »Začel je on.«

»Kako da ne, imam moža!«

»Pa zakaj vas nič ne običe?«

»Ne more, tudi on leži v bolnišnici.«

»Ubogi človek,« vzdihne bolničarka.

»Nič ga ne pomiluj,« je brž egla v besedo bolnica. »Začel je on.«

»Kako da ne, imam moža!«

»Pa zakaj vas nič ne običe?«

»Ne more, tudi on leži v bolnišnici.«

»Ubogi človek,« vzdihne bolničarka.

»Nič ga ne pomiluj,« je brž egla v besedo bolnica. »Začel je on.«

»Kako da ne, imam moža!«

»Pa zakaj vas nič ne običe?«

»Ne more, tudi on leži v bolnišnici.«

»Ubogi človek,« vzdihne bolničarka.

»Nič ga ne pomiluj,« je brž egla v besedo bolnica. »Začel je on.«

»Kako da ne, imam moža!«

SPORT

Medšolske sportne igre

Živahen potek tekmovanja v odbojki med šolami

Ljubljana, 13. aprila.

Tiskovni urad Fašistične zveze sporoča: VII. kolo medšolskega turnirja v odbojki odigrano 10. aprila, se je končalo z naslednjimi rezultati:

SKUPINA A (MOŠKI)

II. moška realna gimnazija je premagala učiteljske 10:2, 10:4. Tekma med III. moško realno gimnazijo in klasično gimnazijo je bila prelojena. Srednja tehniška šola je premagala I. moško realno gimnazijo 10:3, 10:7. IV. moška realna gimnazija pa je premagala Trgovsko akademijo 10:3, 2:10, 10:6.

Stanje: Srednja tehniška šola in II. moška realna gimnazija po 12 točk. I. moška realna gimnazija 10 točk, klasična gimnazija 8, učiteljske, III. moška realna gimnazija in IV. moška realna gimnazija po 4. Trgovska akademija 0 točk. Klasična gimnazija in III. moška realna gimnazija sta igrali eno tekmo manj.

SKUPINA B (MOŠKI)

II. moška realna gimnazija je premagala II. moško meščansko šolo 10:2, 10:0. Tekma med klasično gimnazijo in II. meščansko šolo je bila prelojena. I. meščanska šola je premagala III. moško realno gimnazijo 6:10, 10:6, 10:1. I. moška realna gimnazija je premagala I. moško meščansko šolo 10:0, 10:6. IV. moška realna gimnazija je premagala II. meščansko šolo 10:1, 9:11, 10:2. II. moška realna gimnazija je premagala III. meščansko šolo 10:2, 10:1. III. moška realna gimnazija je premagala II. meščansko šolo 10:0, 10:3.

Stanje: II. moška realna gimnazija 14 točk, I. moška realna gimnazija, IV. moška realna gimnazija in I. meščanska šola po 12 točk, klasična gimnazija in III. moška realna gimnazija po 8, II. moška meščanska šola in III. meščanska šola po 4, II. meščanska meščanska šola 2 in I. moška meščanska šola 0 točk. I. moška realna gimnazija in II. meščanska šola sta odigrali eno tekmo manj, klasična gimnazija pa dve tekmi manj.

SKUPINA C (ŽENSKE)

Učiteljske je premagala I. žensko realno gimnazijo 4:10, 10:7, 10:8. I. ženska realna gimnazija je premagala Trgovsko akademijo 10:5, 11:9. Učiteljske je premagala Trgovsko akademijo 10:2, 10:1.

Stanje: Trgovska šola 10 točk, učiteljske, I. ženska realna gimnazija in Trgovska akademija po 6, II. ženska realna gimnazija 2, obrtna šola 0 točk.

SKUPINA D (ŽENSKE)

I. ženska meščanska šola je premagala II. meščansko šolo 10:2, 10:3. II. ženska realna gimnazija je premagala II. žensko meščansko šolo 10:7, 10:3. I. meščanska meščanska šola je premagala I. žensko realno gimnazijo 3:10, 10:2, 10:8. Klasična gimnazija pa je premagala III. meščansko šolo 10:3, 10:6. Stanje: I. ženska realna gimnazija II. ženska realna gimnazija, klasična gimnazija I. meščanska meščanska šola po 10 točk, I. ženska meščanska šola 8 točk, II. ženska meščanska šola in II. meščanska meščanska šola po 4, III. meščanska meščanska šola 0 točk.

SLUŽBENE OBJAVE
Iz urada CONI-a

IZ LAHKOATLETSKE ZVEZE

Objava št. 6. Ljubljana, 12. aprila.
KOLEDAR PRIREDITEV

18. april: Tekmovanje čez drn in strn za prvenstvo pokrajine na 3,5 km. Ob 10. se stanek tekmovalcev — na igrišču Hermesa — prijava bodi zaključena v petek 16. t. m. ob 16.

2. maj: Pokrajinsko izbirno tekmovanje za »Gran Premio del Mezzofondo«. Na drugi 1000 m — na igrišču Hermesa ob 10. se stanek tekmovalcev; prijave bodo zaključene 30. t. m. ob 18.

23. maj: Moško propagandno tekmovanje. (Za atlete, ki niso bili nikoli vpisani v zvezo.) Priredijo: Planina, Ilirija in Hermes. Discipline: teki na 100 m, 300 m, 1000 m, skok v višino, skok v daljino, met krogla 5 kg in met kopja 600 gr.

6. junij: Damsko in moško klubsko prvenstvo. Priredijo: Hermes, Ilirija, Planina in Dop. tobačne tovarne — na igrišču Hermesa. Discipline moških: teki na 100 m, 400 m, 1500 m; skoki: v višino in daljino, skok s palico; meti: met krogla, diska, kopja. Discipline ženske: teka na 100 m in 200 m; skoki: v višino in daljino; meti: krogla in kopja.

12. junij: Tekmovanje povabljenih. Priredijo: C. O. N. I. — Discipline: teki na 200 m, 800 m, 3000 m; met diska, skok v višino in troskok.

20. junija: Pokrajinska prvenstva juniorjev. Priredijo: Planina, Hermes in Ilirija. Discipline: teki na 100 m, 300 m, 1000 m, 110 m z zaprekami, skoki v daljino in višino; meti: krogla 5 kg, disk 1, 500 kg, kopja 600 gr.

4. junij: Tekmovanje v višboju na igrišču Hermesa. — Priredijo: Hermes, Planina, Ilirija in Dop. tobačne tovarne. — Discipline: petboj (200 m, 1500 m, skok v daljino, met diska in kopja); troboj za juniorje (100 m, skok v daljino, met krogla 5 kg); troboj za dame (60 m, skok v višino, met krogla 4 kg).

18. julij: Klubska prvenstva tekmovanja (I. poizkus). Priredijo: Lahkoatletska zveza. — Discipline serije A: teki na 200 m, 800 m, 5000 m; 400 m z zaprekami, skok v daljino, skok s palico, met diska, met kopja, štafeta 4x100 m.

25. julij: Damska prvenstva tekmovanja. — Priredijo: Planina, Hermes in Dop. tobačne tovarne. — Discipline: teki na 100 m, 80 m z zaprekami, skok v daljino, met diska, krogla, kopja; štafeta 4x60 m.

8. avgust: Klubska prvenstva (I. poizkus). — Discipline serije B: teki na 100 m, 400 m, 1500 m, 110 m z zaprekami, skok v višino, troskok, met krogla, met kladiva, štafeta 4x400 m.

22. avgust: Damska tekmovanja za prvenstvo. Priredijo: Planina, Hermes in Dop. tobačne tovarne. — Discipline: teki na 100 m, 200 m, 80 m z zaprekami, skok v višino in v daljino; meti diska, krogla, kopja, štafeta 4x100 m.

29. avgust: Klubska prvenstva posameznikov (II. poizkus klubskih prvenstev).

Serijska B. — Discipline: teki na 100 m, 400 m, 1500 m, 110 m z zaprekami; skoki: skok v višino in troskok; meti: met krogla in kladiva. Štafeta 4x400 m.

12. september: Damska zaključna tekmovanja. Priredijo: Hermes, Planina in tobačne tovarne. — Discipline: teki na 100 m, 200 m, 80 m z zaprekami, skok v višino in v daljino, meti krogla, diska, kopja, štafeta 4x100 m.

19. september: Klubska prvenstvena tekmovanja (III. poizkus). — Discipline serije A.

3. oktober: Klubska prvenstvena tekmovanja (III. poizkus). — Discipline serije B.

31. oktober: Pričetek tekmovanja čez drn in strn.

Ob dnevih, v katerih po sportnem koledarju ni nobenih prireditev, lahko včlanjeni klubi priredijo svoja tekmovanja. Za ta tekmovanja morajo zahtevati dovoljenje najmanj 20 dni pred dnevom tekmovanja. Prireditelji tekmovanja (tudi oni, ki so navedena v sportnem koledarju) morajo predložiti zvezi razpis teh tekmovanj najmanj 15 dni pred pričetkom. Razpisu mora biti priložena pristojbina v znesku Lir 20 za vsako tekmovanje.

Nova ureditev

v atletskih tekmovanjih

(Konec.)

c) Startne številke: Prireditelji morajo preskrbeti startne številke za vse nastopajoče tekmovalce od št. 1 dalje; biti morajo črne in odtsnjene na belem platnu. Vsaka startna številka mora imeti 4 varnostne zaponke. Tekmovalci v tekih na kratke proge dobijo dvojne številke, od katerih eno pritrjujejo na prsih, drugo pa na hrbtu.

d) Potrditev sportnega orodja in naprav. Sportni prostor, vse potrebne orodje in naprave kakor tudi vse potrebne material za tekmovanje morajo biti pripravljeni na dan tekmovanja do 9. ure dop.

Takrat mora vrhovni sodnik ali nadzornik, ki ga ta določa, pričeti s pregledom, pri katerem morajo biti navzoči uradni merilci, ki ga imenuje krajevni zaupnik Zbora lahkoatletskih sodnikov, vodja tekmovanja in zastopnik prireditelja.

Priprava tehnično-organizacijske službe. Sodniški zbor določi predsednik sodniškega zbora. Predsedstvo sodniškega zbora imenuje vrhovnega sodnika, nadzornike, starterje in časomerilce.

Sporod tekmovanja in vrstni red disciplin. Čas, kdaj bodo na vrsti posamezne discipline, bo objavljen od primera do primera s posebnim sporočilom. Tekmovalci, ki se temu ne bi odzvali, ne bodo pripušeni k tekmovanju. Tekmovanja so ob vsakem vremenu.

Dostop na tekmovalni prostor. Dostop je dovoljen izključno samo: vrhovnemu sodniku, tehničnim nadzornikom, sodnikom v službi, časomerilcem in tekmovalcem med tekmami, v katerem sodelujejo. Zastopniki klubov morajo biti izven tekmovalnega

prostora, vendar morajo sporočiti vrhovnemu sodniku, kje bodo, da jih po potrebi lahko pokliče. Klubskim trenerjem, maserjem itd. je dostop na tekmovalni prostor strogo prepovedan.

Opozorilo vrhovnemu sodniku. Izdi tekmovanja. Vrhovni sodnik mora po vsakem tekmovanju poslati zvezi: 1) en izvod prijave tekmovalcev, ki mora biti pravilno podpisan od zastopnikov sodelujočih klubov; 2) originalne zapisnike tekmovanja; 3) dva s strojem napisana prepisa rezultatov tekmovanja, kjer morajo biti razvidni tudi rezultati vseh predtekmovanj; 4) informativno poročilo predtekmovanja sodniškega zbora in 5) seznam imen tekmovalcev, ki niso imeli izkaznice LAZ in so morali plačati globo obnem z označbo vsote glob. Prireditelji morajo izročiti vrhovnemu sodniku gradivo omenjeno pod točkami 1, 2 in 3.

Pošljite prijave!

Zaključek prijav za nedeljski tek čez drn in strn za jutri ob 18.

Prva lahkoatletska prireditev letošnje sezone bo v nedeljo 18. t. m. dopoldne na sportnem stadionu železničarskega Dopolavora Hermesa, in sicer v obliki teka čez drn in strn za pokrajinsko prvenstvo.

Prireditve se bodo z gotovostjo udeležili atleti iz klubov Ilirije, Planine in Hermesa.

Kakor smo izvedeli, se tudi Zvezno poveljstvo GILA-a pripravlja, da bo poslalo na prireditev nekaj izbranih udeležencev iz vrst svojega članstva, toda ta udeležba bo odvisna od stopnje pripravljenosti posameznih tekačev. Vsekakor pričakujemo, da bo vodstvo premagalo glavne težave in poslalo čim večje število tekmovalcev, tako da bo udeležba na tej otvoritveni prireditvi v lahki atletiki čim bolj bogata. Toda ne glede na to, če bo število udeležencev tudi manjše, bo že sama prireditev uspeh, kajti to tekmovanje naj v bistvu tvori samo uvod v nadaljnje vedno živahnejše udeleževanje v tej najlepši sportni panogi iz vseh, ki sestavljajo domače športno panjo.

Kakor znano, je CONI poklonil za najbližje društvo na tem tekmovanju lep pokal, kar bo samo dvignilo zanimanje društva, da se bodo čim številnejša udeležila borbe za osvojitve te lovorice. Prireditelji opozarjajo pri tej priliki še enkrat, da se bodo prijave zaključile v petek ob 18. prijavitelj pa naj tudi ne pozabi na priložitev takse po 1 L za vsakega udeleženca in na vse ostale formalnosti, ki so potrebne po razpisu tekmovanja.

SK Zabjak. Danes od 18 dalje na igrišču v Tivoliju strogo obvezen trening I. moštva. Kdor še ni oddal slik, naj jih prinese na trening. V petek, 16. aprila, bo v klubski sobi sestanek članstva. Obvezno za vse! — Tajnik.

Zbor lahkoatletskih sodnikov (službeno). Vse gg. lahkoatletske sodniške skupine »A« vabim, naj se javijo v nedeljo ob 10 na Hermesovem igrišču. — Predsednik.

„Borba z bogovi“

V zbirki »Dobra knjiga« je v marcu izšel ta znani roman danskega pisatelja H. P. Jacobsena. Z njim smo po dolgem času spet dobili zgodovinski roman velikega formata. Dejanje se odigrava v kretske-mikenski dobi, ki vznikne pred našimi očmi v okviru sončnega in po vinskih trtah vonjavajočega Sredozemlja z vsemi barvnimi odtenki svojega davno pozabljenega življenja. Pred nami plastično zažive v teku napete vsebine romana običaji in zunanja slika velike kulturne dobe. Iz vsega tega pa se dviga visoka pesem junajske volje, ki se vselej znova tudi v najbolj obupnih okoliščinah postavi po robu usodi. Zgodovinsko vsebino romana prepleta prelepa ljubavna zgodba med mikenskim kraljevičem Nakaritom in Ariatano, hčerko kretskega kralja Haramada. Prizor za prizorom se vrsti s filmsko naglico, vsebina je tako napeta, da ne moremo odložiti romana, dokler ga ne prečitamo.

Glavna vrednost romana pa ni samo v različni nanizanih zapletljivih: pristen pesnik se je tu lotil silne zgodovinske snovi in jo tako živo preoblikoval, da navdaja njegovo delo diha najčudovitejših strasti. Hkratu pa je osnovna misel romana soodobnemu človeku zelo blizu — to je misel, da si človek z močno voljo in neomajnimi načeli lahko podvrže usodo, namesto da bi se ji vdano uklonil.

Knjigo lahko dobite v vseh knjigarnah ali pa v upravi »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Proširan izvod velja 10 lir, vezan pa 20 lir. Z znatnim popustom si lahko nabavite knjigo, če se naročite na zbirko »Dobra knjiga«.

Novo sleparstvo s „čudežnim človekom“

Nek ameriški inženjer je dve leti varal prebivalstvo Los Angelesa s svojim robotom — Zaslužil je do 3000 dolarjev na mesec

V Severni Ameriki so odkrili veliko prevaro, ki je vzbudila mnogo pozornosti. Nek inženjer je dve leti varal prebivalstvo Los Angelesa in najuglednejše strokovnjake s svojim umetnim čudežnim človekom. Zgradil je figuro, ki je govorila človeški jezik, iztegovala roke, obračala glavo, dvigala oči in se kakor vsi ljudje premikala v posebni za to najeti dvorani, kjer so jo občudovali številni obiskovalci. Vstopnina za vstop v dvorano je znašala pol dolarja. Slučaj je hotel, da so sedaj odkrili kako je »genijalni iznajdnitelj«, ki si je hotel zagotoviti življenje brez truda in skrbi, utihotopil v notranjost figure svojega tovariša, ki je vodil vse gibe »čudežnega človeka«. Za to svoje delo je prejemal 500 dolarjev mesečne plače, med tem ko je goljufivi inženjer zbral na vstopnini vsak mesec okoli 2000 do 3000 dolarjev.

Ta afera nas spominja na škandal, ki se je zgodil točno pred 170 leti na Dunaju. Komorni svetnik Wolfgang von Kempenlen, zelo nadarjen tehnik in pomemben graditelj, katerega stvaritve so izpodbudile angleškega župnika Cartwrighta k zgraditvi mehaničnih statev je prišel na

nesrečno misel, da bi iznašel umetnega šahovskega igralca. V njegovem stanovanju so Dunajčani opazovali za veliko mizo, na kateri je bila deska s šahovskimi figurami; postavbo Turka z železne pločevine v naravni velikosti, ki je čakala na igralnega partnerja. Robot je znal dvigati roko in nepojmljivo je bilo, da je igral kakor vsak človek. Pogosto je celo premagal svoje nasprotnike, ki so stili v skrivnostnem orientalcu tajne sile.

Eden premaganih igralcev je zaradi jeze nad svojim porazom razširil govorico, da sedi v robotu sam vrag. Od njega plačani sokrivci so nato udri v stanovanje graditelja in navallili s sekirami na šahovskega igralca. V tistem trenutku so se oglasili iz postave glasni klic na pomoč in iz mize je zlezel majhen mož. Ta se je zadržal v votlini mize in nevidno vodil šahovsko igro »svetovnega čudeža«. Bil je najboljši šahist Dunaja, ki se je zabaval s tem da je vodil za nos lahkoverne. Se istega dne sta morala Kempenlen in njegov pomagač naglo zapustiti Dunaj. Razjarjena množica je razbila »čudežnega človeka«.

Csem žrtev pobesnelega volka

Ugriznil je 23 oseb — Nenavadna vsebina želodca stekle zveri

V okrožju Galiciji poljske generalne gubernije je udril lani v razne vasi pobesneli volk in ugriznil, predno so ga ubili, 23 oseb. Prizadejal jim je hude rane na glavah in po obrazu. Po poročilu oddelka notranje uprave pri guvernerju okrožja Galicije v Lvovu so bile sicer vse napadene osebe v 24 urah cepljene s cepivom proti steklini, kljub temu pa je umrlo 8 ranjenec. Šest med njimi je pokazalo prve bolezenske znake 16 dni po prvem cepljenju, med tem ko so bolezenski znaki pri dveh nastopili nekaj dni po zaključku cepljenja.

Znaki bolezni so bili naslednji: začetna temperatura je znašala 37,5 do 40,5 stop. v vseh primerih odpor proti vodi, požirni krči neposredno po pitju tekočin, težko dihanje in povečana srbečica okoli ran. V poednih primerih je nastopilo tudi slinjenje. Zavest so ohranili skoraj vsi

bolniki. Po razdobju melanholije so opazovali samo zelo kratko dobo razburjenosti. Smrt je nastopila od četrtega do šestega bolezenskega dne.

Na posebno odredbo so v vseh okuženih vaseh takoj pobili 63 psov, da preprečijo nadaljnje širjenje bolezni. Izkazalo se je, da je bil volk zelo sestradan. Preiskava vsebine njegovega želodca je sprevela na dan številne neprebavne predmete, tako kose lesa, slamo, peresa, suknjene krpe, nadalje pa tudi človeške lase, kakor tudi kos človeške kože v velikosti dlani. Sluznica želodca je bila inficirana, oteklina in je krvavela. Črevo je bilo napolnjeno le z žolčem in slino. Bolezenske znake so kazali tudi drugi organi. Popolni dokaz stekline je doprinesel državni veterinarski preiskovalni zavod v Lvovu, ko je ugotovil v možganih živali negrijeva telesca.

Rumunija kupuje nemške plemenske kokoši

Rumunija je kupila zadnja leta v Nemčiji mnogo plemenske živine, poleg tega pa tudi 500 kokoši, najboljših pasem. Iz Nemčije hoče dobiti tudi več modernih valnic. Blizu Bukarešte ima že pripravljeno farmo z izsolanim oselem, kjer bodo retili iz Nemčije uvožene kokoši. Perutnarstvo je v Rumuniji zelo zaostalo, ker pretežno niso polagali nobene važnosti na pasme.

Grozna lakota na Kitajskem

Listi po svetu objavljajo pretresljiva poročila o lakoti v kitajski pokrajini Honav. V tej pokrajini je bila že več let izredno suha žetev, tako da ljudje niso prideli mogočajo dovolj živil iz drugih pokrajin. Mnogo milijonov ljudi se je zato preselilo,

700 letnica mesta Stettina

Glavno mesto Pomorjanske Stettin je te dni slavilo 700 letnico svojega obstoja. Stettin leži ob Odri in Vzhodnem morju ter je bila ta točka že po naravi zelo ugodna za nastanek naselbine. Kraju je podelil mestne pravice vojvoda Barnim I. 3. aprila 1243. To je bila obemena ura rojstva pomorske plovbe, ki jo je razvil Stettin. Pred 100 leti je bila otvorena železniška proga Berlin—Stettin, kar vse je izredno pripomoglo do naglega razvoja tega svojstvenega mesta na evropskem severu.

Naročite
Dobro knižo

Umrla nam je dne 4. aprila, v starosti 83 let, naša
dobra mati, stara mati, gospa

Marija Hribernik
Zidančkova mama

v Virmašah, Sv. Duh pri škofji Loki.

Pogreb najneke na staroško pokopališče je bil preteklo sredo, dne 7. aprila 1943. — Sveta maša zadušnica bo brana na Viču v četrtek ob 14.9. uri jutraj.

Blagor odseli mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Da, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi. (Razodetje sv. Janeza 14, 13.)

Virmaše pri škofji Loki, Ljubljana, 13. aprila 1943.

V imenu sorodnikov: **Katrcia Primožič**

A. ALEXANDER:

16

POZABLJENI
NAPEV

ROMAN

»To mora biti ali obrekovanje ali pa nespornost!« je prepadeno vzklila gospa. »Kaj ne, Wilbur?«

»Seveda, mamica: nespornost,« je z vso resnobo pritrdil sin.

»Nu, saj verjamem,« je ustrežljivo odvrnil hišni gospodar. »Čudno je le, da se taki nespornosti šele čez mnogo let pojasnijo, in še tedaj v nekem oziru... A kaj govorim?« se je mahoma prekinil. »Čas je, da pozdravite tudi druge goste. Vzemite predstavljanja ni treba: saj smo med seboj, sami bližnji sorodniki. Najmlajših morda ne poznate, kajti pred petnajstimi leti, ko smo se zadnjič videli, so bili še čisto majhni... Evo jih: Dora Elmhurst, moja ljubka nečakinja; Frank Leroy, dramski umetnik, sicer pa vsega spoštovanja vreden človek, in hkratu moj največji nečak, vsaj kar zadeva postavbo, tako da se kosa z brzojavnimi drogovi! Vstani, Frank, saj se občudovati!«

Mladi človek je vstal in se spoštljivo priklonil gospe Isakovi. Bil je res nenavadno visoke postave, in njegov obraz je bil na pogled zelo odločen,

čprav se mu ni manjkalo prirojene mikavnosti. Obleden je bil okusno, brez poudarjene izbranosti, in v vsej njegovi prikazni je bilo nekaj, kar je pritežalo oči vseh, ne da bi bil človek mogel reči, zakaj.

Gospa Isakov je pozdravila sorodnike z malce sladkim, malce kislim smehljajem, ki je razločno kazal, kako težko se brzda in kolikanj je ogorčena nad Manhattanovim vedenjem. Ne samo, da je bil stari bogatin povabil vse ostale sorodnike razen nje in sina, ampak držal se je celo vpricho vseh pogrevati stare in neprijetne istorije. Toda Manhattan je bil bogat in star, Wilbur pa mlad in siromašen; treba se je bilo zatajiti.

»Obed je podan!« je slovesno naznanil Lux, ki je ta mah pogledal skozi vrata.

»Izvolite k mizi, gospe in gospodje!« je vzklilnil Manhattan.

Lux je odprl vrata na stežaj, in gostje so krenili v obednico ter se razvrstili okrog dolge, razkošno pogrnjene in s cvetjem okrašene mize, vsak na svoj prostor, ki ga je označeval listek z njegovim imenom.

Dora je sedela zraven Franka Leroya. Razen nje in Isakovice je bilo navzočih zelo malo gospa, zato ji je bilo v tem razkošnem in tujem okolju precej nerodno. Toda sosed je opazil njeno zadrego in se ji je posvetil s tolikšno vljudnostjo, da je mladenka kmalu premagala trenutno negotovost in postala spet neprisljuna kakor zmerom.

»Kako mislite, da je nastala med nama ta ne-pričakovana domačnost?« je Dora mahoma prekinila prijetni razgovor. »Ali mar zato, ker sva so-

rodnika?... Saj še ni uro tega, kar se poznavala!«

»Prav zato,« je s domaj vidnim nasmeškom odvrnil Leroy. »Tako veselo kakor midva, se lahko pomenkujejo samo tisti, ki drug drugega skoraj nič ne poznajo, ali pa... tisti, ki se poznajo zelo dobro.«

»Nemara imate prav,« je Dora zamišljeno priznala.

Pomolčala sta.

»Menda imate tudi sestro?« je zdajci vprašal mladi človek, da bi poživil razgovor. Niti malo ni slutil, da bo s svojim vprašanjem dosegel nasprotni učinek.

»Da,« je kratko in raztreseno odgovorila; takoj nato pa je začutila dolžnost, da pojasni: »Evelina je morala ostati doma. Šele tri dni bo, kar so jo odpustili iz bolnišnice.«

Leroy je izpremenil razgovor in jel po imenih kazati Dori ostale goste, ker je videl, da so ji večinoma neznan; pri vsakem posebej je navajal njegove značilne posebnosti.

»Tisti z naočniki, ki ga vidite tamle, je stric Wubbels, večni razburjenec in veliki gobeždač; zdaj miruje, ker je žena blizu. Oni drugi, suh dolgin moje velikosti, je stric Snyder. Wubbels je ravnatelj delniške družbe, pa nima nikoli belica v žepu; Snyder ni nič, a denarja ima zmerom kakor črepanj. Odkod ga jemlje, vedi vrag; menda niti sam ne ve. Zraven njega na desni vidite moža s košatimi brki, gostimi obrvmi in visokim ovratnikom, kakršni zdavnaj niso več v modi. Ta je moj bratranec Charles de Wood. On...«

Leroy je moral prenehati, ker je bil Manhattan vstal in so gostje neutegoma storili po njegovem zgledu ter se v skupinah razkropili po razkošno opremljenih sosednjih dvoranh, kjer so znova začeli živahne pomenke. Čeprav niso govorili o tem, bi bili vendar vsi radi vedeli, čemu jih je bil Manhattan povabil k sebi. Toliko let ni maral nič slišati o njih; kaj ga je bilo torej napotilo, da se je premislil?

Skoraj vsi so upali, da se bo stavec v zadnjem trenutku odločil in kaj povedal, toda pričakovanje se jim ni uresničilo. Točno o polnoči je gostitelj pristopil k vsakemu gostu posebej in ga poprosil, naj še ostane, kakor da bi bil doma, ter se opravičil, da mora iti počivati, ker mu slabotno zdravje ne dovoljuje dolgega bivanja.

Gostje so razumeli migljaj, skrili svoje razočaranja je bolj ali manj dobro hlinjeno spoštljivo vljudnostjo in se razšli po svojih potih.

Manhattan je z mnogimi blazinami za hrbtom sedel v postelji ter čital časnike in srebral svoj običajni vroči punč, s katerim se je vsak večer uspal. Samozgodovoljstvo mu je odsevalo na obrazu. Ko je čez kakih dvajset minut Lux pogledal skozi vrata in obzirno zakašljaj, mu je stavec mignil, naj stopi bliže.